

Djuravdelningen

Offentlig kontroll och övervakning av djurhälsa hos vattenbruksdjur

den 14 december 2023

Innehållsförteckning

Offentlig kontroll och övervakning av djurhälsa hos vattenbruksdjur	1
1. Inledning	6
1.1. Syftet med denna vägledning	6
1.2. Beskrivning av kontrollområdet	6
1.3. Syftet med den offentliga djurhälsokontrollen	7
1.4. Syftet med djurhälsoövervakningen	8
2. Kontaktfunktioner	8
2.1. Kontaktfunktioner vid Jordbruksverket	8
2.2. Information om andra lämpliga myndigheter/organ	9
3. Definitioner	9
4. Tillämplig lagstiftning	16
5. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet samt övervakningen av djurhälsa ...	18
5.1. Beskrivning av Jordbruksverkets ansvar	18
5.2. Övergripande beskrivning av övriga myndigheters ansvar	19
6. SVA har bidragit med yttranden kring berörd population för övervakning av en viss sjukdom, vilka används som underlag vid sakenhetens arbete med att definiera vilken provtagning som ska göras i övervakningen. Kontrollobjekten och deras verksamhet.....	19
7. Riskanalys för offentlig kontroll och övervakning	21
7.1. Riskklassmodell.....	22
7.1.1. Matriser för riskklassning utifrån registrerade uppgifter om verksamheten.....	23
7.1.2. Anpassning av riskklass utifrån misstanke om smitta, erfarenhet vid tidigare kontroll eller egenkontroll	25
7.1.3. Hänsyn till egen övervakning, frivilliga kontrollprogram m.m.	25
7.1.4. Anpassning utifrån omfattning på verksamheten	26
7.1.5. Vilande anläggningar kan ges låg riskklass	26
7.2. Frekvens för offentlig kontroll	26
7.3. Utformning och frekvens för riskbaserad övervakning.....	27
7.3.1. Upprätthållande av status som fri från VHS och status som fri från IHN	28
7.3.2. Upprätthållande av status som fri från infektion med ILA HPRΔ-virus	29

7.3.3. Upprätthållande av status som fri från sjukdomar eller utrotningsprogram som Sverige har nationella åtgärder för.....	32
7.3.4. Provtagning på nya anläggningstyper, såsom zoogrossister, universitet med mera.....	35
7.4. Exempel på hur offentlig kontroll, övervakning och hälsobesök med provtagning hänger ihop.	36
8. Hur förbereds den offentliga kontrollen och övervakningen?.....	39
8.1. Möjligheter till samordning.....	39
8.2. Genomgång av resultatet av riskanalysen	40
8.3. Framtagande av checklista med kontrollpunkter	40
8.4. Register tillgängligt för den offentliga kontrollen och övervakning	40
9. Genomförande av den offentliga kontrollen	40
9.1. Föranmälan	40
9.2. Provtagning och analys	42
9.3. Dokumentationskrav.....	42
10. Hantering av avvikelser som konstateras vid den offentliga kontrollen	42
10.1. Olika sorters uppföljning när brister upptäckts vid kontroll.....	42
10.2. Avvikelser som alltid bör innebära ett förnyat besök eller extra offentlig kontroll.....	43
10.3. Förelägganden	44
10.4. Sanktionsavgifter.....	44
10.5. Överprövning av beslut	44
10.6. Åtalsanmälan.....	44
10.7. Åtgärder när kontroll eller övervakning inte kan genomföras på grund av aktörens agerande	44
11. Jordbruksverkets behov av uppföljning.....	45
11.1. Generell beskrivning av behovet.....	45
11.2. Lämplig form för återrapportering.....	45
12. Vad kontrollmyndigheten ska kontrollera inom offentlig kontroll, s.k. kontrollpunkter.....	46
12.1. Allmänna kontrollpunkter.....	46
12.2. Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur	51
12.3. Kontrollpunkter för godkända grupper av vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur	53
12.4. Kontrollpunkter för godkända karantänsanläggningar	55

12.5.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur av vektorarter hålls isolerade till dess att de inte längre anses vara vektorer	58
12.6.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar som är slutna anläggningar där vattenbruksdjur för prydnadsändamål hålls	60
12.7.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen öppna anläggningar där vattenbruksdjur för prydnadsändamål hålls	62
12.8.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen fartyg eller andra mobila lokaler där vattenbruksdjur hålls tillfälligt för att behandlas.....	64
12.9.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen återutläggningsområden	65
12.10.	Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen leveranscentraler.....	67
12.11.	Kontrollpunkter för godkända livsmedelsanläggningar för sjukdomskontroll.....	68
13.	Hur övervakningen ska utföras	70
13.1.	Innehållet i den riskbaserade övervakning på vattenbruksanläggningar eller grupper av vattenbruksanläggningar som genomförs i enlighet med artikel 26 i förordning (EU) 2016/429.....	70
13.2.	Allmänna krav för hälsobesök och provtagning för VHS, IHN och IPN	72
13.3.	Allmänna krav för hälsobesök och provtagning för ILA HPRΔ-virus.....	73

Datum	Ändring	Signatur
2021-01-21	Upprättad	Shabnam Hansen
	Granskad och uppdaterad	Shabnam Hansen och verksjuristen Pernilla Granath Limstrand
2021-02-02	Vägledningen fastställts av avdelningschefen Annett Kjellberg	Annett Kjellberg
2021-04-16	Granskad och uppdaterad	Shabnam Hansen och verksjuristen Pernilla Granath Limstrand
2021-05-04	Vägledningen fastställts av avdelningschefen Annett Kjellberg	Annett Kjellberg
2022-12-20	Viktigaste förtydligande/ändringar i sak: Avsnitt 1: Tillägg om avgränsning samt kontroll vid misstanke	Klara Eskilsson och verksjuristen Pernilla Granath Limstrand

Avsnitt 5: Justering kring ansvariga för kontrollen

Avsnitt 6: Bearbetning av stycket om kontrollobjekten vad gäller anläggningstyper. Tillägg om att kontroll ska göras även på vilande anläggningar. Förtydligande av ”endast utsättning”

Avsnitt 7: Uppdatering på grund av ny riskklassmodell. Justering kring övervakning i enlighet med yttrande från SVA. Tillägg om s.k. stamfiskprovtagning. Tillägg om provtagning på nya anläggningstyper.

Avsnitt 10: Tillägg om att djurhälsoenheten ska informeras för att kunna dra tillbaka godkännande i vissa lägen

2023-12-14

Viktigaste förtydligande/ändringar i sak:

Avsnitt 5.1: Tydliggörande av att djuravdelningen har vägledningsansvar även för övervakningen, dvs inte enbart för kontrollen. Tillägg om djurinförselenhetens ansvar för avgränsade anläggningar.

Avsnitt 5.2: Tillägg om SVA:s ansvar gällande yttranden om berörd population.

7.3 Förtydligande kring vad som avses med vissa anläggningar.

7.3.3 Tillägg om att provtagning för BKD ska göras av organ.

7.3.3. Justering av tabell 8 om hälsobesök och provtagning för övervakning av BKD

9.2 Tillägg om passiv övervakning på anläggningar som ej har planerad provtagning.

Avsnitt 9.3: Tillägg av att formell dokumentation ska göras även om kontroll pga aktörens agerande inte kan genomföras vid ett besök.

Avsnitt 10.3: Förtydliganden kring när prövning av återkallande av godkännande ska ske.

Avsnitt 10.6: Tillägg om att åtgärder ska vidtas när kontroll eller övervakning inte är möjlig på grund av aktörens agerande.

12.1 Tillägg om nytt krav vid förflyttning av mottaglig art för BKD mellan anläggningar.

Avsnitt 12.1.5 - 12.1.11: Tillägg av kontrollpunkter för anläggningstyper som inte täckts av tidigare version, dvs. slutna eller öppna anläggningar där djur för

prydnadsändamål hålls, livsmedels-
anläggning för sjukdomskontroll,
leveranscentraler, återutläggningsområden
och reningsanläggningar.
Avsnitt om övervakning av BKD: Tillägg om
att provtagning ska göras av organ.

1 Inledning

1.1 Syftet med denna vägledning

Jordbruksverket vill med denna vägledning ge råd och stöd åt dem som planerar och utför den offentliga kontrollen och övervakning för djurhälsa av vattenbruksdjur. Målsättningen är att på ett samlat ställe tillhandahålla information om kontrollområdet, t.ex. gällande regelverk, kontaktfunktioner, ansvarsfördelning, genomförande av den offentliga kontrollen och genomförande av övervakningen.

En vägledning är inte juridiskt bindande, utan är exempel och rekommendationer som kan vara till hjälp vid bedömning och tillämpning av lagstiftningen. Vägledningen utesluter inte andra handlingssätt för att uppnå det resultat som avses med lagstiftningen.

EU:s djurhälsoförordning som trädde i kraft den 21 april 2021 omfattar fler typer av verksamheter med vattenlevande djur än de som tills dess varit föremål för djurhälsokontroll. Bland annat omfattas prydnadsdjursgrossister, djurparker och vissa forskningsanläggningar. Denna vägledning omfattar genom uppdateringen i version 4 även dessa nya verksamheter. Anläggningstyperna omfattades redan i version 3 av en redogörelse för olika anläggningstyper i Jordbruksverkets vattenbruksregister (CVR2) i avsnitt 6 samt riskklassmodellen i avsnitt 7 som är framtagen för att täcka alla typer av registrerade vattenbruksanläggningar.

1.2 Beskrivning av kontrollområdet

Inom vattenbruket i Sverige hålls många olika arter av fiskar, blötdjur och kräftdjur i flera olika typer av anläggningar och med olika syften. Syften med produktionen kan vara följande:

- produktion för konsumtion,
- produktion för utsättning eller vidareuppfödning, och
- produktion för industriprodukter, gödsel, eller bränsle.

Det mesta av produkterna från svenska vattenbruk används som livsmedel. Regnbåge och blåmusslor står för den största produktionsandelen baserat på vikt. Det sammanlagda värdet av all matfiskproduktion (inklusive kräftdjur och blötdjur)

uppskattas till 500 miljoner kronor.¹ En del av den svenska produktionen består av att kläcka och ta fram yngel som sedan kan säljas vidare. Ynglen förser matfiskproducenter med djurmateriäl, förstärker naturliga fiskbestånd eller ökar fiskbarheten i sportfisket och yrkesfisket. Denna produktionsinriktning producerar inte många ton, men har en central betydelse för vattenbruket.

Vattenbruksprodukter kan användas inom industrin, gödsel eller bränsle. Vattenbruk är vanligtvis en glesbygdsnäring som bidrar till sysselsättning på landsbygden. Vattenbruksanläggningar är spridda över hela landet och finns i både kustzon och inlandszon. Det vanligaste är hållning av fisk i flytande nätkassar.² En kort beskrivning av de olika anläggningstyperna finns i avsnitt 6.

Det finns också anläggningar som håller vattenlevande djur för prydnadsändamål, forskningsändamål och andra ändamål.

Det finns även vattenbruksanläggningar som producerar alger, s.k. algodlingar och i något fall sjöpingar. Denna kontroll är dock till för att kontrollera djurhälsa och efterlevnaden av den lagstiftning som reglerar detta. Därmed ska inte algodlingar inkluderas här. Inte heller ingår anläggningar med sjöping i djurhälsolagstiftningen, eftersom sjöping inte omfattas av definitionen till vattenlevande djur i djurhälsolagstiftningen.

1.3 Syftet med den offentliga djurhälsokontrollen

Syftet med djurhälsolagstiftningen är bland annat att säkerställa en hög nivå på människors och djurs hälsa, utveckling av vattenbrukssektorn och ökad produktivitet. Lagstiftningen är till för att förhindra spridning av sjukdomar som berör unionen. Den omfattar handel inom unionen, införsel till unionen, utrotning av sjukdomar, veterinärkontroller och anmälan av sjukdomar.³

Den behöriga myndigheten som utfärdar officiella intyg och attesteringar måste verifiera att aktörer efterlever relevanta bestämmelser och att djur uppfyller särskilda krav. En sådan verifiering av efterlevnaden är en del av den offentliga kontrollen⁴.

Det är viktigt att utföra offentlig kontroll för att undanröja, begränsa eller minska eventuell fara som kan uppstå för djurhälsan. Bestämmelser gällande beviljande av tillstånd eller godkännanden, epidemiologisk bevakning och övervakning,

¹ Sveriges officiella statistik, Statistiska meddelanden, JO 60 SM 1901, korrigerade version 2019-09-11, Vattenbruk 2018.

² Sveriges officiella statistik, Statistiska meddelanden, JO 60 SM 1901, korrigerade version 2019-09-11, Vattenbruk 2018.

³ Skäl 5 i ingressen till förordning (EU) 2017/625.

⁴ Skäl 24 i ingressen till förordning (EU) 2017/625.

utrotning och inneslutning av sjukdomar, liksom utfärdande av officiella intyg eller attesteringar, framgår i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vars efterlevnad säkerställs genom offentlig kontroll.⁵

Kontrollen ska utöver planerad kontroll på registrerade anläggningar även omfatta kontroll utförd på grund av misstanke, t.ex. om man får indikationer på att verksamhet pågår utan den registrering eller det godkännande som krävs.

Vid tips eller annan misstanke om otillåten verksamhet på en vattenbruksanläggning ska djurkontrollenheten utföra kontroll och vidta de åtgärder som krävs för att företaget ska efterleva kraven. Detta gäller oavsett om anläggningen är registrerad eller inte. Djurkontrollenheten ska utreda om misstanken stämmer och kontrollera regelefterlevnaden vid anläggningen. Om djurkontrollenheten konstaterar att verksamhet pågår som man bedömer kräver registrering kan de hänvisa den som haft kontroll till i första hand webbsidan och därefter till djurhälsoenheten för mer information om gällande regelverk.

1.4 Syftet med djurhälsoövervakningen

Övervakningen är en viktig del i strategin för sjukdomsbekämpning som möjliggör tidigt påvisande av överförbara djursjukdomar. Genom övervakning så kan de berörda sektorerna och den behöriga myndigheten vidta snabba åtgärder för att förebygga, bekämpa samt utrota den aktuella sjukdomen. Vidare får man uppgifter om djurhälsostatusen i varje medlemsstat och i unionen genom övervakningen, så att sjukdomsfrihet kan styrkas och handeln mellan medlemsstater och med tredjeländer underlättas.⁶

Övervakning ingår i alla utrotningsprogram och sjukdomsfri status är oftast ett resultat av en framgångsrik övervaknings- och utrotningsprocess. Övervakning krävs också utöver andra åtgärder som ett viktigt redskap för att upprätthålla sjukdomsfri status när det har uppnåtts.⁷

Denna offentliga verksamhet, i form av övervakning, ska också säkerställas genom offentlig kontroll.⁸

2 Kontaktfunktioner

2.1 Kontaktfunktioner vid Jordbruksverket

Sakenhet: Djurhälsoenheten på Djuravdelningen.

⁵ Skäl 25 i ingressen till förordning (EU) 2017/625.

⁶ Skäl 61 i ingressen till förordning (EU) 2016/429.

⁷ Skäl 3 i ingressen till förordning (EU) 2020/689.

⁸ Skäl 25 i ingressen till förordning (EU) 2017/625.

Kontaktuppgifter till sakenheten: djurfolkhalsa@jordbruksverket.se

Enhet ansvarig för den operativa kontrollen: Djurkontrollenheten på Växt- och kontrollavdelningen.

Kontaktuppgifter till djurkontrollenheten: djurkontroll@jordbruksverket.se

2.2 Information om andra lämpliga myndigheter/organ

Fiskhälsoveterinärer: Fiskhalsoveterinarer@dv.sjv.se

SVA: fiskjour@sva.se

3 Definitioner

offentlig kontroll: Med offentlig kontroll avses den verksamhet som kontrollmyndigheter och kontrollorgan eller fysiska personer till vilka kontrolluppgifter har delegerats utför i syfte att kontrollera att aktörer följer tillämpliga regler och myndighetsbeslut. Kontroll av om djur uppfyller krav i tillämpliga regelverk är också offentlig kontroll. Begreppet offentlig kontroll omfattar även de kontroller som görs i samband med att intyg eller officiella attesteringar utfärdas. I detta fall är offentlig kontroll⁹ varje form av kontroll som de behöriga myndigheterna genomför i syfte att kontrollera efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.

operativ kontroll: Med operativ kontroll avses de behöriga kontrollmyndigheternas verksamhet med oberoende och självständig granskning av kontrollobjekt. Den operativa kontrollen innebär alltid ett inslag av myndighetsutövning och kräver därför lagstöd. I lagstödet kan operativ kontroll vara beskrivet som tillsyn, offentlig kontroll eller inspektion.

kontrollvägledning: Med kontrollvägledning förstås den vägledning eller råd, stöd och samordning som sakenheten inom Jordbruksverket ska förse den enhet inom Jordbruksverket som utgör kontrollmyndigheten med. Kontrollvägledningen ska genom samordning bidra till en enhetlig och verkningsfull kontroll inom ett kontrollområde och inom de olika sektorerna. Den kan också utifrån ett helhetsperspektiv bidra till att kontrollmyndigheter utför rätt kontroll och i rätt omfattning.

kontrollobjekt: Kontrollobjekt är den eller det som är föremål för kontroll och kan vara en aktör, ett djur eller en vara.

⁹ Art. 4.33 i förordning (EU) 2016/429.

kontrollpunkter: Med kontrollpunkter menas i denna vägledning de olika moment som ska ingå i den offentliga kontrollen.

*dokumentkontroll*¹⁰: undersökning av de officiella intyg, officiella attesteringar och andra dokument, inbegripet handelsdokument, som ska åtfölja sändningen.

*djur*¹¹: ryggradsdjur och ryggradslösa djur.

*vattenlevande djur*¹²: djur i alla levnadsstadier, inklusive ägg, mjölke och könsceller, av

- fisk som tillhör överklassen *Agnatha* och klasserna *Chondrichthyes*, *Sarcopterygii* och *Actinopterygii*,
- vattenlevande blötdjur som tillhör stammen *Mollusca*,
- vattenlevande kräftdjur som tillhör understammen *Crustacea*.

*hållna djur*¹³: djur som hålls av människor, inbegripet, när det gäller vattenlevande djur, vattenbruksdjur.

*vattenbruk*¹⁴: hållning av vattenlevande djur, där djuren förblir en eller flera fysiska eller juridiska personers egendom under uppfödningen eller odlingen och fram till och med upptagningen, utom då vilda vattenlevande djur tas upp eller fångas för att användas som livsmedel och därefter tillfälligt hålls utan utfodring i väntan på slakt.

*vattenbruksdjur*¹⁵: alla vattenlevande djur som är föremål för vattenbruk.

*vilda djur*¹⁶: djur som inte är hållna djur.

*sjukdom*¹⁷: förekomst av infektioner och angrepp hos djur, med eller utan kliniska eller *patologiska manifestationer*, vilka orsakas av ett eller flera sjukdomsagens.

*sjukdomsagens*¹⁸: patogen som kan överföras till djur eller till människor och som kan ge upphov till sjukdomar hos djur.

¹⁰ Art. 3.41 i förordning (EU) 2017/625.

¹¹ Art. 4.1 i förordning (EU) 2016/429.

¹² Art. 4.3 i förordning (EU) 2016/429.

¹³ Art. 4.5 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁴ Art. 4.6 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁵ Art. 4.7 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁶ Art. 4.8 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁷ Art. 4.16 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁸ Art. 4.17 i förordning (EU) 2016/429.

förtecknade sjukdomar: sjukdomar som förtecknas i bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1629 av den 25 juli 2018 om ändring av förteckningen över sjukdomar i bilaga II till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

*sjukdomsprofil*¹⁹: kriterierna för en sjukdom enligt artikel 7 a.

förtecknade arter: en djurart eller grupp av djurarter och smittbärande arter som förtecknas i enlighet bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar.

vektorarter: arter som förtecknas i fjärde kolumnen i tabellen i bilagan till förordning (EU) 2018/1882. I förordning (EU) 2018/1882 används smittbärande art istället för vektorart.

mottaglig art: en djurart eller grupp av djurarter som förtecknas i tredje kolumnen i tabellen i bilagan till förordning (EU) 2018/1882.

*fara*²⁰: en sjukdomsagens, eller ett tillstånd, hos ett djur eller en produkt som kan ha en negativ effekt på människors eller djurs hälsa.

*risk*²¹: sannolikheten för att en negativ effekt på människors eller djurs hälsa uppstår och den sannolika omfattningen av de biologiska och ekonomiska konsekvenserna av en sådan negativ effekt.

*biosäkerhet*²²: summan av hanteringsåtgärder och fysiska åtgärder för att minska risken för att sjukdomar introduceras, utvecklas och sprids till, från och inom

- en djurpopulation, eller
- en anläggning, en zon, en anläggningskrets, ett transportmedel eller någon annan lokal, fastighet eller plats.

¹⁹ Art. 4.19 i förordning (EU) 2016/429.

²⁰ Art. 4.21 i förordning (EU) 2016/429.

²¹ Art. 4.22 i förordning (EU) 2016/429.

²² Art. 4.23 i förordning (EU) 2016/429.

*aktör*²³: varje fysisk eller juridisk person som ansvarar för djur eller produkter, även för en begränsad tidsperiod, med undantag av sällskapsdjurshållare och veterinärer.

*transportör*²⁴: en aktör som transporterar djur för egen räkning eller för tredje parts räkning.

*anläggning*²⁵: en fastighet, byggnad eller vid utedrift miljö eller plats där djur eller avelsmaterial hålls på tillfällig eller permanent basis, med undantag av

- hushåll där sällskapsdjur hålls,
- veterinärmottagningar eller veterinärkliniker.

*produkter av animaliskt ursprung*²⁶:

- livsmedel av animaliskt ursprung, inklusive honung och blod,
- levande tvåskaliga blötdjur, levande tagghudingar, levande manteldjur och levande marina snäckor avsedda att användas som livsmedel, och
- andra djur än de som avses i led b avsedda att beredas i syfte att levereras levande till konsumenten.

*framställda produkter*²⁷: produkter som framställts genom en eller flera behandlingar, omvandlingar eller steg i bearbetningen av animaliska biprodukter.

*produkter*²⁸:

- avelsmaterial,
- produkter av animaliskt ursprung,
- animaliska biprodukter och framställda produkter.

*hälsostatus*²⁹: sjukdomsstatus vad gäller förtecknade sjukdomar som är relevanta för en viss förtecknad art med avseende på

- ett djur,
- djuren i

²³ Art. 4.24 i förordning (EU) 2016/429.

²⁴ Art. 4.25 i förordning (EU) 2016/429.

²⁵ Art. 4.27 i förordning (EU) 2016/429.

²⁶ Art. 4.29 i förordning (EU) 2016/429.

²⁷ Art. 4.30 i förordning (EU) 2016/429.

²⁸ Art. 4.31 i förordning (EU) 2016/429.

²⁹ Art. 4.34 i förordning (EU) 2016/429.

- en epidemiologisk enhet,
- en anläggning,
- en zon,
- en anläggningskrets,
- en medlemsstat,
- ett tredjeland eller territorium.

zon³⁰:

- för vattenlevande djur, ett sammanhängande hydrologiskt system med en bestämd hälsostatus vad gäller en specifik sjukdom eller specifika sjukdomar, vilket bildar
 - ett helt avrinningsområde från källan till mynningen eller sjön,
 - fler än ett avrinningsområde,
 - en del av ett avrinningsområde från källan till en barriär som förhindrar introduktion av en specifik sjukdom eller specifika sjukdomar,
 - en del av ett kustområde med en exakt geografisk avgränsning, eller
 - en flodmynning med en exakt geografisk avgränsning.

*avrinningsområde*³¹: ett land- eller flodområde med naturliga avgränsningar, såsom höjder eller berg, dit allt vatten rinner.

*anläggningskrets*³²: en subpopulation av djur i en eller flera anläggningar och, när det gäller vattenlevande djur, en eller flera vattenbruksanläggningar, med ett gemensamt system för biosäkerhet och med en bestämd hälsostatus vad gäller en specifik sjukdom eller specifika sjukdomar som är föremål för lämpliga åtgärder för övervakning, sjukdomsbekämpning och biosäkerhet.

*karantän*³³: isolering av djur, så att de inte har någon direkt eller indirekt kontakt med djur utanför den epidemiologiska enheten, för att säkerställa att en eller flera fastställda sjukdomar inte sprids medan de isolerade djuren observeras under en fastställd tidsperiod och vid behov genomgår testning och behandling.

*avgränsad anläggning*³⁴: en permanent, geografiskt begränsad anläggning som inrättats på frivillig grund och som godkänts för förflyttningar av djur

³⁰ Art. 4.35 i förordning (EU) 2016/429.

³¹ Art. 4.36 i förordning (EU) 2016/429.

³² Art. 4.37 i förordning (EU) 2016/429.

³³ Art. 4.38 i förordning (EU) 2016/429.

³⁴ Art. 4.48 i förordning (EU) 2016/429.

- som hålls eller föds upp för utställningar, utbildning, bevarande av arter eller forskning,
- som hålls avgränsade och åtskilda från den omgivande miljön, och
- som är föremål för djurhälsoåtgärder avseende övervakning och biosäkerhet.

*uppehållsperiod*³⁵: den minimitid som krävs för att säkerställa att ett djur som har förts in i en anläggning inte har lägre hälsostatus än den som gäller för djuren på anläggningen.

*livsmedelsanläggning för sjukdomsbekämpning av vattenlevande djur*³⁶: ett livsmedelsföretag som är godkänt i enlighet med artikel 179.

*officiell veterinär*³⁷: en veterinär som auktoriserats av den behöriga myndigheten och har lämpliga kvalifikationer för att bedriva offentlig verksamhet enligt denna förordning.

*behörig myndighet*³⁸: den centrala veterinära myndighet i en medlemsstat som ansvarar för att organisera offentliga kontroller och annan offentlig verksamhet enligt denna förordning eller annan myndighet till vilken sådant ansvar har delegerats.

*extensiv damm*³⁹: traditionell damm eller lagun, som är naturlig eller konstgjord, där födokällan för de djur som hålls i dessa dammar eller laguner är naturlig, utom i exceptionella fall, och där det inte vidtas några åtgärder för att öka produktionen utöver miljöns naturliga kapacitet.

*reningsanläggning*⁴⁰: anläggning med tank, försörjd med rent havsvatten, i vilken blötdjur placeras under den tid som krävs för att reducera kontaminering så att blötdjuren blir tjänliga som livsmedel.

*leveranscentral*⁴¹: anläggning, på land eller på kusten, avsedd för mottagning, konditionering, tvättning, rening, storlekssortering och förpackning av blötdjur avsedda att användas som livsmedel.

³⁵ Art. 4.50 i förordning (EU) 2016/429.

³⁶ Art. 4.52 i förordning (EU) 2016/429.

³⁷ Art. 4.53 i förordning (EU) 2016/429.

³⁸ Art. 4.55 i förordning (EU) 2016/429.

³⁹ Art. 2.1 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁰ Art. 2.2 i förordning (EU) 2020/691.

⁴¹ Art. 2.3 i förordning (EU) 2020/691.

*återutläggningsområde*⁴²: varje område av sötvatten, hav, flodmynning eller lagun med klart markerade gränser, angivna med bojar, stolpar eller annan fast anordning, och som används uteslutande för naturlig rening av blötdjur.

*isolering*⁴³: när vattenbruksdjur hålls på en vattenbruksanläggning där de inte kommer i kontakt med några andra arter av vattenlevande djur vare sig direkt genom samma livsmiljö eller indirekt genom vattenförsörjningen.

*sluten anläggning*⁴⁴: vattenbruksanläggning där utgåendevattnet genomgår en behandling som kan inaktivera agens som orsakar förtecknade sjukdomar eller nya sjukdomar innan det släpps ut i öppet vatten.

*öppen anläggning*⁴⁵: vattenbruksanläggning där utgåendevattnet släpps ut direkt i öppet vatten utan behandling för att inaktivera agens som orsakar förtecknade sjukdomar eller nya sjukdomar.

*epidemiologiskt område*⁴⁶: avgränsat område där de vattenlevande djuren har samma hälsostatus och exponeras för samma risk att drabbas av en förtecknad sjukdom eller en ny sjukdom.

*biosäkerhetsplan*⁴⁷: dokumenterad plan som identifierar hur ett sjukdomsagens kan ta sig in i en vattenbruksanläggning, spridas inom den och överförs från den; den tar hänsyn till anläggningens särskilda karaktär och identifierar åtgärder som minskar de biosäkerhetsrisker som konstaterats.

onormal dödlighet: dödlighet som överstiger den förväntade dödligheten för aktuell djurkategori och aktuell anläggning.

*sjukdom i kategori A*⁴⁸: förtecknade sjukdomar som normalt inte förekommer inom unionen och för vilka omedelbara utrotningsåtgärder ska vidtas så snart de påvisas, i enlighet med artikel 9.1 a i förordning (EU) 2016/429.

*sjukdom i kategori C*⁴⁹: förtecknade sjukdomar som har relevans för vissa medlemsstater och för vilka åtgärder behövs för att förhindra spridning till delar av

⁴² Art. 2.4 i förordning (EU) 2020/691.

⁴³ Art. 2.5 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁴ Art. 2.6 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁵ Art. 2.7 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁶ Art. 2.8 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁷ Art. 2.9 i förordning (EU) 2020/691.

⁴⁸ Art 1.1 i förordning (EU) 2018/1882.

⁴⁹ Art 1.3 i förordning (EU) 2018/1882.

unionen som är officiellt sjukdomsfria eller har utrotningsprogram för den berörda förtecknade sjukdomen, i enlighet med artikel 9.1 c i förordning (EU) 2016/429.

sjukdom i kategori D⁵⁰: förtecknade sjukdomar för vilka åtgärder är nödvändiga för att förhindra spridning i samband med införsel till unionen eller förflyttningar mellan medlemsstaterna, i enlighet med artikel 9.1 d i förordning (EU) 2016/429,

sjukdom i kategori E⁵¹: förtecknade sjukdomar för vilka det finns ett behov av övervakning inom unionen, i enlighet med artikel 9.1 e i förordning (EU) 2016/429.

4 Tillämplig lagstiftning

Nedan listas tillämplig lagstiftning som finns omnämnd i denna vägledning eller som vägledningen bygger på. Det finns ytterligare författningar som aktörerna berörs av men som inte ingår i kontrollen av vattenbruksanläggningar. För sådana författningar hänvisas till webbsidorna om kommersiell verksamhet med vattenlevande djur. Lagstiftningen återfinns på den undersida som handlar om det område som respektive författningen innehåller bestämmelser om.

- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag")
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar

⁵⁰ Art 1.4 i förordning (EU) 2018/1882.

⁵¹ Art 1.5 i förordning (EU) 2018/1882.

- Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om övervakning, utrotningsprogram och sjukdomsfri status för vissa förtecknade sjukdomar och nya sjukdomar
- Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/691 av den 30 januari 2020 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser för vattenbruksanläggningar och transportörer av vattenlevande djur
- Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260 av den 11 februari 2021 om godkännande av nationella åtgärder för att begränsa effekterna av vissa sjukdomar hos vattenlevande djur i enlighet med artikel 226.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 och om upphävande av kommissionens beslut 2010/221/EU
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/160 av den 4 februari 2022 om fastställande av enhetliga minimifrekvenser för viss offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av unionens djurhälsokrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 1082/2003 och (EG) nr 1505/2006
- Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/671 av den 4 februari 2022 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 vad gäller särskilda bestämmelser om behöriga myndigheters offentliga kontroll av djur, produkter av animaliskt ursprung och avelsmaterial och om uppföljningsåtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta vid bristande efterlevnad av bestämmelserna för identifiering och registrering av nötkreatur, får och getter eller vid bristande efterlevnad under transitering av vissa nötkreatur genom unionen samt om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 494/98
- Lag (2006:806) om provtagning på djur, m.m.
- Förordning (2006:815) om provtagning på djur, m.m.
- Lag (2006:807) om kontroll av husdjur, m.m.
- Förordning (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m.
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:10) om biosäkerhetsåtgärder samt anmälan och övervakning av djursjukdomar och smittämnen (*saknr K12*)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa (*saknr JK3*)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om åtgärder för att förebygga och hindra spridning av bakteriell njurinflammation (BKD) hos

vattenlevande djur – ***OBS! Nya föreskrifter som beräknas träda i kraft 1 maj 2024!***

5 Ansvarsfördelning inom kontrollområdet samt övervakningen av djurhälsa

5.1 Beskrivning av Jordbruksverkets ansvar

Jordbruksverket är den behöriga myndigheten och är utpekad som ansvarig för den offentliga kontrollen för djurhälsa inom vattenbruk. Jordbruksverket är också ansvarig för övervakningen.⁵²

Djuravdelningen är sakkunnig avdelning, det vill säga står för expertkunskap om lagstiftningen på området. Djurhälsoenheten beslutar bland annat om godkännande av vattenbruksanläggningar⁵³. Djurhälsoenheten är s.k. sakenhet och ska ge råd, stöd och vägledning. Sakenheten har ansvar för vägledning för den offentliga kontrollen samt för vägledning för djurhälsoövervakning vid vattenbruksanläggningar. Denna vägledning ska bidra till att den offentliga kontrollen och övervakningen har god kvalitet och är verkningsfull, dvs. att syftet med lagstiftningen uppnås. Djurhälsoenheten ska ge vägledning på en övergripande nivå, men inte ge råd i enskilda ärenden. Djurhälsoenheten har även ett ansvar att verifiera kontrollen tillsammans med djurkontrollenheten.

Djurkontrollenheten är den enhet som har ansvar för den operativa offentliga kontrollen och övervakningen. Ansvaret för hur den operativa offentliga kontrollen och övervakningen genomförs ligger fullt ut på djurkontrollenheten. Kontrollmyndigheten ansvarar att kontrollen är av god kvalitet och är verkningsfull.

Det är viktigt att kontrollen är oberoende och självständig, dvs. hålls åtskild från regelgivning, tillståndsgivning, rådgivning och utbildning till aktörerna.

Djurinförselenheten är sakenhet för avgränsade anläggningar och prövar godkännanden av sådana anläggningar samt har ansvar för vägledning inom den offentliga kontrollen.

Stöd- och samordningsenheten på djuravdelningen ansvarar huvudsakligen för samordning av:

⁵² 9 § förordning (2006:816) om kontroll av husdjur, m.m. samt 10 och 12 §§ förordning (2006:815) om provtagning på djur, m.m.

- Årliga rapporten (samordnar rapportering, samt framtagandet av texter till rapporten)
- Nationella kontrollplanen (samordnar produktion av texter, framtagande av mål, kontakter med SLV etc.), och
- Santé F-revisionerna (samordnar hela revisionsprocessen).

Smittbekämpningsenheten på djuravdelningen ansvarar för bekämpning.

5.2 Övergripande beskrivning av övriga myndigheters ansvar

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) ansvarar för frågor kring diagnostikmetodik, analyser av prover, provsvar och riskvärderingar.⁵⁴

6 SVA har bidragit med yttranden kring berörd population för övervakning av en viss sjukdom, vilka används som underlag vid sakenhetens arbete med att definiera vilken provtagning som ska göras i övervakningen. Kontrollobjekten och deras verksamhet

Kontrollobjekt är vattenbruksanläggningar⁵⁵, och benämns i EU:s djurhälsoförordning till exempel som:

- Vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som livsmedel (dvs. produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur).⁵⁶
- Vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls enbart för utsättning i naturen.
- Extensiva dammar där vattenbruksdjur hålls för direkt användning som livsmedel eller för utsättning i naturen.
- Karantänsanläggningar för vattenbruksdjur.

⁵⁴ Förordning (2009:1394) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt.

⁵⁵ Art. 172 och 176 i förordning (EU) 2016/429.

⁵⁶ Art. 7 i förordning (EU) 2020/691.

- Grupp av vattenbruksanläggningar⁵⁷ där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur.⁵⁸

Dessa anläggningar ska vara registrerade i det registret som finns hos Jordbruksverket.⁵⁹

De vanligaste typerna av vattenbruksanläggningar som ska ha kontroll, där de två senare är undergrupper av den första, är:

- **Vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som livsmedel (produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur).**⁶⁰ Här ingår produktion av konsumtionsfisk, sättfiskproduktion, kompensationsodling samt odling av blötdjur eller kräftdjur. Godkännande krävs, såvida anläggningen inte är av någon av de undergrupper där det framgår nedan att endast registrering är tillräcklig. Anläggningar som har fått odlingstillstånd före ikraftträdande av EU:s djurhälsoföreskrift anses tills vidare ha ett godkännande. Anläggningar som startat verksamhet efter EU:s djurhälsoföreskrift ikraftträdande ska ansöka hos Jordbruksverket för att få ett beslut om godkännande. Besiktning på plats ingår i handläggningen av ansökan om godkännande.
- **Vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls tillfälligt enbart för utsättning i naturen.**
I begreppet ”Enbart för utsättning i naturen” ingår enligt den tolkning vi gjort två undergrupper av verksamheter:
 - Anläggningar där djur hålls tillfälligt innan utsättning i samma vatten. Detta kan vara sportfiskeföreningar som köper djur och håller på sin anläggning för att lite senare sätta ut i sina sportfiskedammar, om de är i samma vatten.
 - Anläggningar där djur sätts ut i samma vatten som de kom från. Djuren ska tas från ett vattenområde till anläggningen ifråga och deras avkomma sätts åter ut i samma vatten. Detta kan även inrymma djur för uppvisning eller för forskning i form av t.ex. beteendestudier.

⁵⁷ Art. 177 i förordning (EU) 2016/429.

⁵⁸ Art. 8 i förordning (EU) 2020/691.

⁵⁹ Art. 185 i förordning (EU) 2016/429.

⁶⁰ Art. 7 i förordning (EU) 2020/691.

Observera att dessa verksamheter inte får förväxlas med kompensationsodlingar eller sättfiskanläggningar. Utsättningen måste ske i Sverige. Endast registrering krävs för denna anläggningstyp.⁶¹

- **Extensiva dammar där vattenbruksdjur hålls för direkt användning som livsmedel eller för utsättning i naturen.** För att dammen ska klassas som extensiv får ingen utfodring ske utan djuren ska äta den naturliga födan i dammen.⁶² Endast registrering krävs för denna anläggningstyp.⁶³

Vattenbruksanläggningar som inte utgör någon betydande risk och som producerar små mängder vattenbruksdjur i leveranssyfte, för användning som livsmedel, antingen direkt till slutkonsumenter, eller till lokala detaljhandelsföretag som levererar direkt till slutkonsumenter kan undantas från godkännandekravet enligt artikel 176.2 a i EU:s djurhälsoförordning. När så skett finns en notering om detta i vattenbruksregistret. Efter samråd med SVA har vi satt gränsen på vad som är små mängder till kapaciteten 0,5 ton. Kapacitet avser mängden djur som kan hållas vid ett och samma tillfälle.

Dammar och andra anläggningar där populationen av vattenlevande djur endast hålls för sportfiskeändamål genom utsättning av vattenbruksdjur och där dessa djur är avskilda och inte kan rymma kan undantas från godkännandekravet enligt artikel 176.2 b i EU:s djurhälsoförordning. När så skett finns en notering om detta i vattenbruksregistret.

Den nya lagstiftningen tillåter inte att s.k. vilande eller kallställda anläggningar hanteras på det sätt de gjort tills nu. För att en anläggning ska vara registrerad i vattenbruksregistret och behålla sitt godkännande omfattas den av reglerna kring journalföring med mera, även om anläggningen inte bedriver verksamhet för tillfället. Offentlig kontroll är därför aktuell även på vilande anläggningar, där det ska kontrolleras att system och rutiner för journalföring och biosäkerhetsplan finns på plats. Alternativet är att anläggningen ifråga släpper sitt godkännande och sin registrering och låter avregistrera anläggningen. Anläggningen måste då godkännas på nytt om verksamheten ska startas upp igen, vilket kräver en prövning mot kraven i lagstiftningen inklusive besiktning av anläggningen.

7 Riskanalys för offentlig kontroll och övervakning

Djurkontrollenheten ska riskklassificera varje anläggning. Denna klassificering behöver inte ske årligen utan bara när det har skett en förändring på anläggningen

⁶¹ Art 3.1.a i förordning (EU) 2020/691.

⁶² Artikel 2.1 i förordning (EU) 2020/691.

⁶³ Art 3.1.b i förordning (EU) 2020/691.

som påverkar anläggningens riskklass. Riskklassningen görs enligt den modell som beskrivs i avsnitt 7.1 och är grund för såväl offentlig kontroll som övervakning.

7.1 Riskklassmodell

En ny riskklassmodell⁶⁴ används från och med 2022 för att klassa anläggningarna i kategorierna hög, medelhög eller låg risk.

Denna riskklassmodell baseras på kraven i EU:s djurhälsoförordning och omfattar alla registrerade vattenbruksanläggningar.

I EU:s djurhälsoförordning finns 12 olika parametrar angivna som ska beaktas vid riskanalysen.⁶⁵ Dessa är

1. Möjlig direkt spridning av patogener via vatten.
2. Förflyttningar av vattenbruksdjur.
3. Produktionstyp.
4. Arter av hållna vattenbruksdjur.
5. Biosäkerhetssystem, inklusive personalens kompetens och utbildning.
6. Vattenbruks- och bearbetningsanläggningarnas täthet i området kring den aktuella anläggningen.
7. Närhet till anläggningar med lägre hälsostatus än den aktuella anläggningen.
8. Sjukdomshistorik på den aktuella anläggningen och andra lokala anläggningar.
9. Förekomst av vilda vattenlevande djur som är smittade i området kring den aktuella anläggningen.
10. Den risk människors verksamhet i närheten av den aktuella anläggningen utgör, t.ex. fiske, förekomst av transportleder, hamnar där barlastvatten byts.
11. Tillträde till den aktuella anläggningen för rovdjur som kan orsaka sjukdomsspridning.
12. Anläggningens tidigare efterlevnad av den behöriga myndighetens krav.

De olika parametrarna har samtliga beaktats vid arbetet med riskklassmodellen, men har utifrån karaktären getts olika stor tyngd för den slutliga riskklassen.

Enligt kontrollförordningen ska vid riskbaserad kontroll hänsyn tas till följande:⁶⁶

- Identifierade risker som är förbundna med
 - djur,

⁶⁴ Riskklassmodellen fastställdes den 3 december 2021, dnr 6.2.17-20969/2021.

⁶⁵ Bilaga VI, del I, kap. 2 i förordning (EU) 2020/689.

⁶⁶ Art. 9.1 i förordning (EU) 2017/625

- verksamheter som står under aktörernas kontroll,
 - den plats där aktörerna bedriver sin verksamhet.
- Djurhälsa.
 - Aktörernas tidigare resultat vid offentlig kontroll som de varit föremål för och deras efterlevnad av bestämmelser om djurhälsokrav.
 - Tillförlitligheten hos och resultatet av de egenkontroller som aktörerna utfört, eller som tredje part utfört på deras begäran, inklusive privata kvalitetssäkringssystem där så är lämpligt, för att säkerställa att bestämmelser om djurhälsokrav.
 - Information som skulle kunna tyda på bristande efterlevnad av bestämmelserna om djurhälsokrav.⁶⁷

Målen för arbetet har varit att modellen ska leva upp till kraven i EU:s kontrollförfordning och EU:s djurhälsoförfordning, samt vara enkel att tillämpa.

Arbetet med riskklassmodellen har skett i samarbete mellan djurhälsoenheten, djurkontrollenheten och SVA. Modellen utgår från anläggningarnas verksamhet enligt registrering i CVR2. För riskklassningen har risken för s.k. förtecknade sjukdomar beaktats. Under 2022 gjordes en anpassning så att vissa mindre verksamheter får lägre kontrollfrekvens genom att de undantas från godkännandekravet. Detta gör att de även undantas från den övervakning som görs av godkända anläggningar. Den anpassning av kontrollfrekvensen som var tänkt att göras under 2022 utifrån erfarenhet har integrerats i denna vägledning, se avsnitt 7.1.2.1 samt 10.1.

Modellen utgår från uppgifter i Jordbruksverkets vattenbruksregister (CVR2), vilket kompletterats med flera nya uppgifter på grund av kraven i EU:s djurhälsoförfordning. Ett bra resultat vid klassningen förutsätter därför att företaget registrerat korrekta och kompletta uppgifter i CVR2.

7.1.1 Matriser för riskklassning utifrån registrerade uppgifter om verksamheten

Vilken risk från 1–9 som en anläggning får utifrån verksamheten man bedriver framgår av tabell 2, som finns i slutet av denna vägledning. Om anläggningen, efter eventuell justering i de fall den är av en riskhöjande eller risksänkande undertyp, har risknivå 1–3 bedöms den ha hög risk, om den har risknivå 4–6 bedöms den ha medelnivå på risk och om den har risknivå 7 eller högre bedöms den ha låg risk.

För att avgöra om en art är förtecknad eller inte och därmed om riskreducering/höjning jämfört med genererad risknivå ska medges används tabell

⁶⁷ Art. 9.1 i förordning (EU) 2017/625.

3, som innehåller grunddata från CVR2. Tabell 3 finns i slutet av denna vägledning. Denna omfattar alla arter som är förtecknade som mottaglig art eller smittbärare för vissa sjukdomar, se kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260⁶⁸ och genomförandeförordning (EU) 2018/1882⁶⁹. (I bilaga II i genomförandebeslut (EU) 2021/260 listas sjukdomarna BKD och IPN.) I tabell 3 har också ytterligare några arter förts in som SVA har bedömt som mottagliga eller smittbärande. Dessa återfinns inte bland EU:s förtecknade arter.

När det i tabell 2 med risknivåer anges ”arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar” betyder det i praktiken ”arter som är mottagliga eller smittbärande enligt kolumn D eller E i grunddatafil arter i CVR2”, se tabell 3. För klassningen spelar det ingen roll om det är mottaglig eller smittbärande art.

I vissa fall har SVA bedömt att en art är mottaglig för en viss sjukdom, trots att den inte är mottaglig eller smittbärande enligt EU:s djurhälsoförordning. En sådan art anges i CVR2 och hanteras i riskklassmodellen som mottaglig eller smittbärande art. De arter detta gäller är i tabell 3 försedda med en asterisk. Tabellen är uppdaterad enligt det yttrande⁷⁰ SVA gett om vilka arter detta är.

Kommissionen har fastställt minimifrekvensen för officiell kontroll av efterlevnad av bestämmelserna i EU:s djurhälsoförordning för godkända anläggningar med låg, medel respektive hög risk.⁷¹ För registrerade anläggningar utan godkännandekrav finns ingen sådan nivå satt. Det är rimligt att anläggningar som endast behöver registrering får kontroll med lägre frekvens än anläggningar i samma riskklass (låg risk) som behöver godkännande. För anläggningar utan godkännandekrav tillämpas därför kontrollfrekvensen var sjätte år. Undantaget är om en anläggning utan godkännandekrav tillfälligt har placerats i riskklass hög risk på grund av påvisad smitta. I dessa fall ska anläggningen ha kontroll med samma frekvens som gäller godkända anläggningar i riskklass hög risk.

Djurkontrollenheten har tagit fram en rutin för hur modellen ska tillämpas, som heter Jordbruksverkets rutin för beslut av riskklass.

⁶⁸ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260 av den 11 februari 2021 om godkännande av nationella åtgärder för att begränsa effekterna av vissa sjukdomar hos vattenlevande djur i enlighet med artikel 226.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 och om upphävande av kommissionens beslut 2010/221/EU

⁶⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882 av den 3 december 2018 om tillämpningen av vissa bestämmelser om förebyggande och bekämpning av sjukdom för kategorier av förtecknade sjukdomar och om fastställande av en förteckning över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar

⁷⁰ Yttrande från SVA daterat 25 maj 2022, med D.nr 6.2.17-09632/2022.

⁷¹ Artikel 5 i förordning (EU) 2022/160

7.1.2 Anpassning av riskklass utifrån misstanke om smitta, erfarenhet vid tidigare kontroll eller egenkontroll

Nedan beskrivs olika parametrar som påverkar riskklassen.

7.1.2.1 Bristande regelefterlevnad kan påverka riskklassen

I vissa situationer med bristande efterlevnad kan anläggningen, utöver den uppföljning som görs i anslutning till kontrollen, placeras i en högre riskklass med motiveringen erfarenhet vid kontroll. Detta gäller t.ex. vid

- upprepade förekomst av en allvarlig avvikelse, minst två kontroller
- förekomst av fusk

Det krävs alltid en bedömning av den specifika situationen för avgörande av om riskklass ska justeras med erfarenhet som grund och hur mycket riskklassen ska justeras. Erfarenhet på en aktuell anläggning kan endast påverka så att risken klassas som högre men kan aldrig ge en sänkt kontrollfrekvens jämfört med vad som gäller enligt riskklassmodellen.

Läs mer om åtgärder vid påvisade brister i kontrollen under avsnitt 10.

7.1.2.2 Anläggningar med påvisad förekomst av förtecknade sjukdomar eller andra sjukdomar som Sverige har nationella åtgärder för klassas som hög risk i två år.

Om en smitta påvisas på en anläggning, ska anläggning placeras i högsta riskklass under tiden som anläggningen omfattas av beslut om restriktioner eller spärrförklaring. Efter att en anläggning har återförklarats sjukdomsfri från förtecknad sjukdom ska bilaga VI, del III i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 följas och för IPN, SVC och BKD ska anläggningen bli passerad i högsta riskklass i två år med provtagning för den påvisade sjukdomen.

7.1.2.3 Anläggningar med misstanke om smitta kan få extra provtagning utan ändrad riskklass.

Om det finns misstanke om smitta kan anläggningen behöva bli få extra provtagning. Dialog ska då föras med SVA och smittbekämpningsenheten. Exempelvis om ILA HPR0-virus påvisas på en anläggning så finns det risk att den muterar till ILA HPRΔ-virus och då kan det finnas skäl att anläggningen ska få extra provtagning även om riskklassen inte behöver ändras.

7.1.3 Hänsyn till egen övervakning, frivilliga kontrollprogram m.m.

Om anläggningen har egen övervakning som visar på att det inte finns några brister på anläggningen, som att djuren mår bra och det finns bra smittskyddsrutiner (t.ex. frivilligt kontrollprogram) så kan kontrollmyndigheten använda sig av resultaten av den övervakning som utförs av aktörer och den information som erhålls genom

djurhälsobesök, art. 26 i förordning (EU) 2016/429. Hur detta ska göras behöver ses över innan det kan göras på ett rättvist och proportionerligt sätt i förhållande till företagens egen övervakning och/eller egenkontroll.

Av artikel 9.1 d i EU:s kontrollförordning framgår att man i den offentliga kontrollen/kontrollfrekvensen ska ta hänsyn till tillförlitligheten hos och resultatet av de egenkontroller som aktörerna utfört, eller som tredje part utfört på deras begäran, inklusive privata kvalitetssäkringssystem där så är lämpligt.

7.1.4 Anpassning utifrån omfattning på verksamheten

Vid en kapacitet på upp till 4 ton djur som kan hållas på anläggningen kan riskklassen sänkas genom en riskmodifierande faktor. En indirekt anpassning görs även genom att små anläggningar av vissa typer och på vissa villkor undantas från godkännandekravet. Undantag från godkännande innebär att kontrollfrekvensen blir endast vart sjätte år samt att övervakning inte görs.

7.1.5 Vilande anläggningar kan ges låg riskklass

Anläggningar som är ”vilande” över en period som sträcker sig över minst ett helt kontrollår ska betraktas som anläggningar med en låg riskklass.

7.2 Frekvens för offentlig kontroll

Enligt artikel 20.3 a i EU:s kontrollförordning får kommissionen genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om minimifrekvenser för offentlig kontroll av djur där syftet är att verifiera efterlevnaden av de åtgärderna för förebyggande och bekämpning av sjukdom. I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/160⁷² anges kontrollfrekvensen till:

- Anläggningar med hög risk: minst en gång per kalenderår
- Anläggningar med medelhög risk: minst en gång vartannat kalenderår
- Låg risk: minst en gång vart tredje kalenderår

Detta är samma frekvens som för riskbaserad övervakning och tillämpas för offentlig kontroll på godkända anläggningar tills vidare. För anläggningar utan godkännandekrav finns så vitt vi känner till inga planer på att frekvens ska anges i EU-lagstiftningen. För sådana anläggningar ska offentlig kontroll enligt vår svenska riskklassningsmodell ske vart sjätte år.

⁷² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/160 av den 4 februari 2022 om fastställande av enhetliga minimifrekvenser för viss offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av unionens djurhälsokrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 1082/2003 och (EG) nr 1505/2006.

Den riskklassmodell⁷³ som beskrivs i avsnitt 7.1 används för klassning av anläggningarna i hög, medelhög och låg risk.

7.3 Utformning och frekvens för riskbaserad övervakning

Riskbaserad övervakning ska genomföras på följande sätt vid anläggningar, eller grupper av anläggningar:

- Vattenbruksanläggningar som håller förtecknade arter av vattenbruksdjur ska ha en riskbaserad övervakning som beror på om de anses utgöra en hög, medelhög eller låg risk.
- Vattenbruksanläggningar som håller icke-förtecknade arter eller vektorarter som inte har varit i kontakt med mottagliga arter, ska ha riskbaserad övervakning om de anses utgöra en hög risk.

Riskbaserad övervakning med hälsobesök och eventuell provtagning ska utföras i vissa godkända vattenbruksanläggningar och i vissa godkända grupper av vattenbruksanläggningar, för förtecknade sjukdomar för de förtecknade djurarter och grupper av förtecknade djurarter som återfinns i tabellen i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882. Riskbaserad övervakning med hälsobesök och eventuell provtagning (se avsnitt 7.4, Figur 1 – Översikt över hur offentlig kontroll, övervakning och hälsobesök med provtagning förhåller sig till varandra) ska utföras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till typen av produktion, för att undersöka förekomst av

- ökad dödlighet,
- förtecknade sjukdomar,
- nya sjukdomar.⁷⁴

Frekvensen för dessa besök beror på den risk den godkända vattenbruksanläggningen eller godkända grupper av vattenbruksanläggningar löper att smittas av och sprida sjukdom. Denna risk gäller förtecknade sjukdomar och potentiella nya sjukdomar, och ska därför inbegripa vattenbruksanläggningar och grupper av vattenbruksanläggningar som håller förtecknade arter och i vissa fall vattenbruksanläggningar och grupper av vattenbruksanläggningar som håller icke-förtecknade arter. Jordbruksverkets djurkontrollenhet ska med hjälp av riskklassmodellen i avsnitt 7.1 fastställa den risk som varje godkänd vattenbruksanläggning eller godkänd grupp av vattenbruksanläggningar utgör och riskklassificera dem som anläggningar med hög, medelhög eller låg risk.⁷⁵

⁷³ Riskklassmodellen i version 1 fastställdes den 3 december 2021, dnr 6.2.17-20969/2021.

⁷⁴ Bilaga VI, del I, kap. 1, 1.1 i förordning (EU) 2020/689.

⁷⁵ Bilaga VI, del I, kap. 1, 1.2 i förordning (EU) 2020/689.

Riskbaserad övervakning i vattenbruksanläggningar och grupper av vattenbruksanläggningar får kombineras med hälsobesök och provtagning som görs

- som en del av obligatoriska eller valbara utrotningsprogram för en eller flera förtecknade sjukdomar,
- för att styrka och upprätthålla sjukdomsfri status för en eller flera förtecknade sjukdomar, eller
- som en del av ett program för övervakning av en eller flera sjukdomar i kategori C.⁷⁶

Sverige är fritt från flera sjukdomar och har även utrotningsprogram.⁷⁷ Därmed ska den riskbaserade övervakningen även kombineras med hälsobesök och provtagning för respektive sjukdom.

Vattenbruksanläggningar som enbart kräver registrering utgör ingen signifikant risk för introduktion och spridning av sjukdom och ska inte heller omfattas av riskbaserad övervakning med hälsobesök.

De riskbaserade djurhälsobesöken i vissa godkända anläggningar och godkända grupper av anläggningar ska göras med följande frekvens:

- Minst en gång om året i anläggningar med hög risk.
- Minst vartannat år i anläggningar med medelhög risk.
- Minst vart tredje år i anläggningar med låg risk.⁷⁸

Med vissa anläggningar avses anläggningar som godkänns enligt artikel 7, 8, 17 samt 18 i förordning (EU) 2020/691.

Eftersom Sverige har fristatus eller utrotningsprogram för IHN, VHS, ILA HPRΔ-virus, IPN, SVC och BKD ska inte de riskbaserade djurhälsobesöken baseras på minimikraven på anläggningar som har förtecknade arter enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1882, utan enligt upprätthållande av status som fri från relevant sjukdom.

7.3.1 Upprätthållande av status som fri från VHS och status som fri från IHN

För upprätthållande av status som fri från VHS eller IHN ska alla anläggningar som håller förtecknade arter vara föremål för hälsobesök och fisken ska provtas i enlighet med Tabell 4 - Program för upprätthållande av status som fri från VHS

⁷⁶ Del I, kapitel 1, punkt 1.4 i bilaga VI i förordning (EU) 2020/689.

⁷⁷ Kommissionens beslut 2009/177/EG och kommissionens beslut 2010/221/EU.

⁷⁸ Del I, kapitel 3 i bilaga VI i förordning (EU) 2020/689.

eller status som fri från IHN, med beaktande av anläggningens risknivå vad gäller infektion med VHS eller IHN.⁷⁹

Tabell 4 - Program för upprätthållande av status som fri från VHS eller status som fri från IHN

Riskenivå ⁽¹⁾	Antal hälsobesök per år på varje anläggning	Antal fiskar som ska provtas vid varje provtagningstillfälle ^(2,3)
Hög	ett besök om året	30
Medelhög	ett besök vartannat år	30
Låg	ett besök vart tredje år	30

1) Risknivå vid anläggningen enligt riskklassmodellen i avsnitt 7.1.

2) Ett prov (dvs. 30 fiskar) ska tas vid varje hälsobesök.

3) I kustzoner får proverna samlas in tidigast tre veckor efter att fisken har förts över från sötvatten till saltvatten.

Maximalt antal fiskar per pool: 10

Berörd djurpopulation för VHS och IHN enligt förordningen⁸⁰ samt SVA:s yttrande om bland annat berörd population för provtagning⁸¹:

- Hållna djur av förtecknade arter,
 - Alla anläggningar som vid max 20°C håller förtecknade arter, t.ex. laxfisk samt förtecknade arter som ska föras in i dessa anläggningar.
 - All laxfisk och rom från dessa som förs in till vattenbruksanläggning.

Observera att detta omfattar även vildfångad laxfisk för romproduktion till vattenbruksanläggning, vilket ofta kallas ”stamfiskprovtagning”.

Notera att förordningen anger vad den berörda djurpopulationen ska inbegripa medan SVA i sitt yttrande (bifogas till vägledningen) snävar in till vad som är berörd population för provtagningen.

VHS och IHN överlever inte vid vattentemperaturer över 20°C⁸².

7.3.2 Upprätthållande av status som fri från infektion med ILA HPRΔ-virus

För upprätthållande av status som fri från infektion med ILA HPRΔ-virus ska alla anläggningar som håller förtecknade arter vara föremål för hälsobesök och fisken ska provtas i enlighet med

⁷⁹ Art. 81 samt del II, kapitel 1, avsnitt 4 i bilaga VI i förordning (EU) 2020/689.

⁸⁰ Art. 4.1 i förordning (EU) 2020/689.

⁸¹ Yttrande från Statens veterinärmedicinska anstalt, dnr 5.2.17-00701/2020, 2020-12-17, ersatt av yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, daterat 2022-09-09.

⁸² Yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, daterat 2022-09-09

Tabell 5 - Program för upprätthållande av status som fri från infektion med ILA HPRΔ-virus⁽¹⁾, med beaktande av anläggningens risknivå vad gäller infektion med ILA HPRΔ-virus.⁸³

Tabell 5 - Program för upprätthållande av status som fri från infektion med ILA HPRΔ-virus⁽¹⁾

Riskenivå ⁽²⁾	Antal hälsobesök per år	Antal laboratorieundersökningar per år ^(3,4)	Antal fiskar som ska provtas vid varje provtagnings-tillfälle
Hög	2	2	30
Medelhög	1	1	30
Låg	ett besök vartannat år	ett besök vartannat år	30

1) Gäller inte anläggningar som endast håller regnbåge (*Oncorhynchus mykiss*) eller öring (*Salmo trutta*) eller både regnbåge och öring, och där vattentillförseln endast baseras på sötvattentäkter utan populationer av atlantlax (*Salmo salar*).

2) Risknivå vid anläggningen enligt riskklassmodellen.

3) Om det krävs två provtagningar per år ska proverna tas under våren och hösten.

4) Om det krävs en provtagning per år ska proverna tas under våren eller hösten.

Maximalt antal fiskar per pool: 5

Berörd djurpopulation för ILA HPRΔ-virus enligt förordningen⁸⁴ samt SVA:s yttrande om bland annat berörd population för provtagning⁸⁵:

- Hållna djur av förtecknade arter.
 - Alla vattenbruksanläggningar som håller förtecknade arter i kustzon samt förtecknade arter som ska föras in i dessa anläggningar.
 - Alla förtecknade arter och rom av dessa arter som förs in till vattenbruksanläggningar.

Observera att detta omfattar även vildfångade förtecknade arter för romproduktion till vattenbruksanläggning i kustzon, vilket ofta kallas ”stamfiskprovtagning”.

I dialog med SVA förtydligades den 24 mars 2022 att endast *vattenbaserade* anläggningar i kustzon är aktuella för denna provtagning. I den mån provtagning under kommande år ska införas även på vissa landbaserade anläggningar i kustzon behöver närmare utredas.

⁸³ Art. 81 samt del II, kapitel 2, avsnitt 4 i bilaga VI i förordning (EU) 2020/689.

⁸⁴ Art. 4.1 i förordning (EU) 2020/689.

⁸⁵ Yttrande från Statens veterinärmedicinska anstalt, dnr 5.2.17-00701/2020, 2020-12-17, ersatt av yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, daterat 2022-09-09.

Notera att förordningen anger vad den berörda djurpopulationen ska inbegripa medan SVA i sitt yttrande snävar in till vad som är berörd population för provtagningen.

En fråga ställdes till SVA om provtagning för ILA ska ske av "laxfiskar", så som angavs i tidigare yttrande, eller endast av de arter som är mottagliga för sjukdomen enligt förordning (EU) 2018/1882, dvs. regnbåge, atlantlax och öring.

SVA har svarat att ILA-virus existerar i en icke-patogen form (HPR0) samt en patogen form (HPRΔ). Det är enbart ILA-virus HPRΔ som listas av EU. Därmed bör endast arter som är listade som mottagliga för HPRΔ⁸⁶ inkluderas i provtagning för ILAV HPRΔ med följande reservation:

- Kompensationsodlingar i kustzon bör endast provtas vid klinisk misstanke om ILA under förutsättning att de inte håller en fast avelsstam i kasse utan tar in ny vildfångad avelsfisk årligen. Detta då sannolikheten att påvisa ILA HPRΔ i ett vilt bestånd är i princip obefintlig om infektionen inte förekommer i anläggningar som fisken kan ha varit i kontakt med.
- Anläggningar i inlandszon bör endast provtas vid klinisk misstanke om ILA. Detta beroende på att fisk ej får flyttas från kustzon till inlandszon och ILA HPRΔ enbart förekommer i fiskens havslivsfas. Om import skulle medges från land med ILA HPRΔ bör dock kontroll avseende både HPR0 och HPRΔ genomföras.

Från Norge finns exempel på att regnbåge naturligt infekterats med ILAV HPRΔ i samband med utbrott på lax. Under experimentella förhållanden har arten utvecklat sjukdom men detta har aldrig beskrivits vid naturlig infektion. Öring kan infekteras experimentellt med HPRΔ men utvecklar varken sjukdom eller de vävnadsförändringar som ses på lax med ILA. Det är oklart om de naturliga infektioner som påvisats på öring är med HPR0 eller HPRΔ. Det är inte fastställt huruvida ILA smittar vertikalt eller inte.

Om Jordbruksverket skulle vilja bredda övervakningen till att även inkludera ILAV HPR0 för att upptäcka tidig introduktion av viruset i svenska vatten rekommenderar SVA att stamfisk av lax och havsöring i kompensationsanläggningar i kustzon inkluderas i övervakningen. Då bör 30 prover per anläggning tas i samband med de offentliga kontrollprover som tas som en del av stamfiskkontrollen.⁸⁷

⁸⁶ I WOAH:s akvatiska manual görs ingen diskrepans på HPR0 eller HPRΔ när mottagliga arter listas. Lax, öring och regnbåge är listade som mottagliga för ILAV. Dessutom listas Amagoöring (*Oncorhynchus masou*) och sill/strömning (*Clupea harengus*) som potentiellt mottagliga. Fjällröding har visats mottaglig (utan klinisk sjukdom) experimentellt men arten nämns inte i akvatiska manualen.

⁸⁷ Yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, 2022-09-09

Jordbruksverket har för närvarande ingen avsikt att bredda övervakningen utöver hur den ser ut idag.

7.3.3 Upprätthållande av status som fri från sjukdomar eller utrotningsprogram som Sverige har nationella åtgärder för Sverige har av EU godkänd status som:

- Fri för SVC för hela territoriet.
- Fri för IPN i inlandet och utrotningsprogram på kusten.
- Utrotningsprogram för BKD i inlandet.⁸⁸

Detta kallas för nationella åtgärder och motsvarar det som innan EU:s djurhälsoföreskrifts ikraftträdande kallades för tilläggsgarantier.

För upprätthållande av status som fri för SVC i hela landet och IPN i inlandet ska alla anläggningar som håller arter av berörd djurpopulation vara föremål för hälsobesök och fisken ska provtas i enlighet med Tabell 6 - Program för upprätthållande av status som fri från SVC eller status som fri från IPN, med beaktande av anläggningens risknivå. Vid s.k. stamfiskprovtagning, dvs. provtagning av avelsfisk som sker i samband med kramning på rom provtas för IPN och BKD i samma omfattning som beskrivningen i 3 kap. 28 § SJVFS 2021:13.

Tabell 6 - Program för upprätthållande av status som fri från SVC eller status som fri från IPN

Riskenivå	Antal hälsobesök per år på varje anläggning	Antal fiskar som ska provtas vid varje provtagningstillfälle
Hög	ett besök om året	30
Medelhög	ett besök vartannat år	30
Låg	ett besök vart tredje år	30

Maximalt antal fiskar per pool: 10 för IPN och 5 för SVC.

Berörd djurpopulation för SVC:

- Alla vattenbruksanläggningar som håller fisk av arterna karp (*Cyprinus carpio*) och dess olika varianter, ruda (*Carassius carassius*), silverkarp (*Hypthalmichthys molitrix*), marmorkarp (*Aristichthys nobilis*), gräskarp (*Ctenopharyngodon idella*), guldfisk (*Carassius auratus*), mal (*Silurus glanis*),

⁸⁸ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260 av den 11 februari 2021 om godkännande av nationella åtgärder för att begränsa effekterna av vissa sjukdomar hos vattenlevande djur i enlighet med artikel 226.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 och om upphävande av kommissionens beslut 2010/221/EU

sutare (*Tinca tinca*), id (*Leuciscus idus*) samt fisk som ska föras in i dessa anläggningar.

Observera att detta även omfattar vildfångad fisk av ovanstående arter för romproduktion till vattenbruksanläggning samt all fisk och rom från ovanstående arter som förs in till vattenbruksanläggning.⁸⁹

Berörd djurpopulation för IPN:

- Alla anläggningar som håller laxfisk och ål samt laxfisk och ål som ska föras in i dessa anläggningar.

Observera att detta även omfattar vildfångade laxfisk för romproduktion till vattenbruksanläggning samt all laxfisk och rom från dessa som förs in till vattenbruksanläggning.⁹⁰

Frågan ställdes till SVA om arterna som är aktuella för provtagning för SVC ska justeras i enlighet med SVA:s yttrande⁹¹ avseende mottagliga arter för SVC och IPN och förordning (EU) 2021/260?

SVA svarade bland annat att arter som är listade som mottagliga med inkomplett evidens (exempelvis gädda) behöver inte provtas.

Frågan ställdes till SVA om provtagning ska ske på alla arter av laxfiskar eller endast på de arter av laxfiskar som är mottagliga för sjukdomen IPN enligt förordning (EU) 2021/260?

SVA svarade att man står fast vid att de arter som finns med i den excel-fil som Jordbruksverket bifogade begäran om yttrande med dnr 6.2.17-09632/2022 ska anses som mottagliga och därmed provtas för IPN. Denna lista är mer omfattande än EU:s lista över mottagliga arter. Exempelvis är fjällröding och harr mottagliga för IPN. Denna fråga relaterar till svaret på frågan om provtagning ska ske för virusodling avseende något annat virus som listas av EU så kommer undersökning avseende IPN vid den screeninganalys som används med ”på köpet” och om regnbåge finns i anläggningen ska provtagning av den prioriteras enligt del II, kapitel 1, avsnitt 1 e i i bilaga VI till förordning (EU) 2020/689.⁹²

⁸⁹ Yttrande från Statens veterinärmedicinska anstalt, dnr 5.2.17-00701/2020, 2020-12-17, ersatt av yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, daterat 2022-09-09 samt bilaga III i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260.

⁹⁰ Yttrande från Statens veterinärmedicinska anstalt, dnr 5.2.17-00701/2020, 2020-12-17, ersatt av yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, daterat 2022-09-09, samt bilaga III i kommissionens genomförande beslut (EU) 2021/260.

⁹¹ Yttrande från SVA med dnr 6.2.17-09632/2022

⁹² Yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, från den 9 september 2022.

För utrotningsprogrammen för IPN i kustzon ska alla anläggningar som håller arter av berörd djurpopulation vara föremål för hälsobesök och fisken ska provtas enligt Tabell 7 - Utrotningsprogram för IPN i kustzon, med beaktande av typ av anläggningen.

Tabell 7 - Utrotningsprogram för IPN i kustzon

Riskenivå	Antal hälsobesök per år på varje anläggning	Antal fiskar som ska provtas vid varje provtagningsstillfälle
Hög	ett besök om året	30
Medelhög	ett besök vartannat år	30
Låg	ett besök vart tredje år	30

Maximalt antal fiskar per pool: 10 för IPN och 5 för SVC.

För utrotningsprogrammen för BKD i inlandszon ska alla anläggningar som håller förtecknade arter vara föremål för hälsobesök och fisken ska provtas enligt Tabell 8 - Utrotningsprogram för BKD i inlandszon, med beaktande av anläggningens risknivå.

All provtagning för övervakning av BKD ska göras som organprovtagning. Detta är en praxis, vilken kan betraktas som en del i vårt av kommissionen godkända utrotningsprogram för BKD. Av den nationella övervakningsplanen (NÖP) framgår att övervakning av BKD ska ske genom analys av njurprover. För situationer där rom efter kramning flyttas från kustzon till inlandszon finns i lagstiftningen⁹³ ett uttryckligt krav på organprovtagning av samtliga honor.

Berörd djurpopulation för BKD är förtecknade arter, vilket är alla laxfiskar (*Salmonidae*).⁹⁴

En fråga ställdes till SVA om förslag till berörd population vad gäller BKD ska ges utifrån att nuvarande nationella lagstiftning om BKD kommer gälla under hela 2023.

SVA svarade att laxfisk fortsatt bör provtas i den utsträckning som sker inom övervakningen.⁹⁵ I dialog med SVA konstaterades att det som avses är att BKD-provtagning ska fortsätta att göras enligt följande:

- Hållen fisk ska endast provtas på anläggningar i inlandszon.
- Vildfångad stamfisk (dvs. avelsfisk) ska provtas både på anläggningar i inlandszon och på anläggningar i kustzon.

⁹³ 3 kap 28 § SJVFS 2021:13, samt kommande BKD-föreskrifter.

⁹⁴ Bilaga III i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/260.

⁹⁵ Yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022 från den 9 september 2022. I de fall SVA felaktigt använt begreppet ”den offentliga kontrollen” är det ändrat till ”övervakning” i vägledningen.

Ett undantag från ovanstående är att anläggningar som håller en fast population av avelsfisk inte behöver provta avelsfisken förutsatt att den provtagits i övervakningen under uppväxten.

Tabell 8 - Utrotningsprogram för BKD i inlandszon

Riskenivå	Antal hälsobesök per år på varje anläggning	Antal fiskar som ska provtas vid varje provtagningstillfälle
Hög	ett besök om året	30
Medelhög	ett besök vartannat år	30
Låg	ett besök vart tredje år	30

7.3.4 Provtagning på nya anläggningstyper, såsom zoogrossister, universitet med mera

Det har genom att EU:s djurhälsoförordning infördes tillkommit nya typer av registrerade vattenbruksanläggningar. Vid dessa kan det hållas mottagliga arter som tidigare inte påträffats i den offentliga kontrollen eller övervakningen. Detta gäller t.ex. vissa zoogrossister, läppfisk-fiskare⁹⁶, vissa universitet och djurparker. Efter att SVA avgett ett yttrande⁹⁷ om övervakningen kopplat till dessa nya anläggningstyper har vi gjort följande tillägg till vägledningen, se avsnitten 7.3.4.1–7.3.4.3.

7.3.4.1 Zoogrossister

Så länge vattenhantering sköts smittskyddsmässigt korrekt bedömer SVA att provtagning inte behöver göras hos zoogrossister. SVA bedömer att den största risken för smittspridning från dessa arter, utöver dålig vattenhantering, torde vara via utsläppt fisk. Detta gäller främst arter som kan etablera sig i Sverige och dessa hanteras i annan lagstiftning.

Jordbruksverket gör med stöd av detta yttrande bedömningen att det för zoogrossister inte ska ske någon provtagning i övervakningen. Med zoogrossister avses slutna anläggningar där djur för prydadsändamål hålls med inriktningen vidare försäljning.

7.3.4.2 Läppfiskanläggningar och liknande

SVA bedömer att anläggningar som enbart håller fiskar under korta perioder och som ej kan bära virusvarianter som drabbar laxfisk (exempelvis läppfisk) bör en cost-/benefitbedömning göras. Sannolikheten att en stor andel av fisken är smittad

⁹⁶ Aktör med anläggning av typ fartyg eller mobil lokal där det tillfälligt hålls berggylta (läppfisk) som efter leverans till kund ska hållas för bekämpning av parasit, se artikel 4 e i förordning (EU) 2020/691.

⁹⁷ Yttrande med dnr 6.2.18-14091/2022, från den 9 september 2022.

är mycket låg då de ej hunnit smitta varandra vilket ger analyserna en låg sensitivitet.

Jordbruksverket gör med stöd av detta yttrande bedömningen att övervakning med provtagning inte behöver ske vid anläggningar av typen ”fartyg eller mobil lokal...” där det hålls berggylta (läppfisk) och inriktning/typ av produktion är bekämpning av parasit.

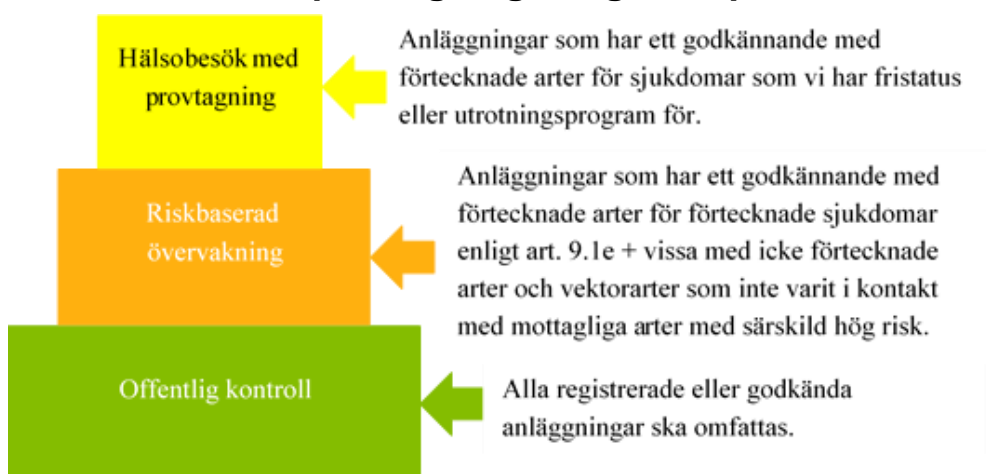
7.3.4.3 Universitet och djurparker

SVA har i sitt yttrande skrivit att försöksdjursanläggningar (t.ex. med zebrafisk) normalt sett är slutna och då behövs inga kontroller. Öppna anläggningar (kassar, landbaserade med genomflöde) bör klassas som motsvarande fiskodlingstyp riskmässigt och kan därmed behöva regelbunden provtagning. SVA bedömer att så länge inte uppfödning och utsättning av fisk med ursprung i andra vattenområden genomförs (t.ex. import för utsättning i svenska vatten) behöver ingen provtagning genomföras på djurparker, förutsatt att spillvatten hanteras smittsäkert.

Jordbruksverket gör med stöd av detta yttrande bedömningen att det på försöksdjursanläggningar och universitet inte ska ske någon provtagning i övervakning, så länge det är fråga om slutna anläggningar. Undantaget är om en sluten anläggning (med odlingstillstånd från länsstyrelsen) sätter ut djur eller släpper ut djur i andra vattenområden.

Provtagning i övervakning är aktuell på öppna anläggningar i den mån universiteten har sådana.

7.4 Exempel på hur offentlig kontroll, övervakning och hälsobesök med provtagning hänger ihop.

Figur 1 Översikt över hur offentlig kontroll, övervakning och hälsobesök med provtagning förhåller sig till varandra

Exempel 1.

Godkänd anläggning som håller regnbåge i kassar i Östersjön. Anläggningen tar in fiskar från en leverantör och fisken växer upp till slaktstorlek. I Östersjön finns VHS och IHN bland vilda populationer. Anläggningen följer djurhälsokraven och inga brister har tidigare upptäckts. Utifrån riskbedömningen placeras anläggningen i risknivå mellan hög.

Anläggningen ska ha både offentlig kontroll och riskbaserad övervakning.

Anläggningen ska ha offentlig kontroll vartannat år.

Sedan ska anläggningen också ha övervakning och hälsobesök med provtagning för VHS, IHN, ILA HPRΔ, IPN och BKD eftersom den håller förtecknad art.

Övervakning vartannat år.

För VHS och IHN ska anläggningen ha hälsobesök vartannat år med provtagning av 30 fiskar.

För ILA HPRΔ ska anläggningen ha hälsobesök varje år med provtagning av 30 fiskar.

För IPN ska anläggningen ha hälsobesök vartannat år med provtagning av 30 fiskar.

	År 1	År 2	År 3	År 4
Offentlig kontroll	X		X	
Övervakning	X		X	
VHS/IHN	X		X	
ILA HPRΔ	X	X	X	X
IPN	X		X	

Exempel 2.

Godkänd landbaserad anläggning som producerar sättfisk av öring. Anläggningen ligger i inlandszon och säljer fiskar till stora delar av Sverige och tar in fiskar från andra medlemsstater. Anläggningen ligger nära andra anläggningar. Vattenintaget till anläggningen är sötvattenkälla och har filtrering på in- och utgående vatten. Utifrån riskbedömningen placeras anläggningen i risknivå hög.

Anläggningen ska ha offentlig kontroll varje år.

Anläggningen ska också ha övervakning och hälsobesök med provtagning för VHS, IHN, IPN och BKD, eftersom den håller förtecknad art.

Övervakning varje år.

För VHS och IHN ska anläggningen ha hälsobesök varje år med provtagning av 30 fiskar.

För IPN ska anläggningen ha ett hälsobesök varje år med provtagning av 30 fiskar.

För BKD ska anläggningen ha hälsobesök varje år med provtagning av 30 fiskar.

	År 1	År 2	År 3	År 4
Offentlig kontroll	X	X	X	X
Övervakning	X	X	X	X
VHS/IHN	X	X	X	X
IPN	X	X	X	X
BKD	X	X	X	X

Exempel 3.

Registrerad anläggning håller lax. Anläggningen ligger i inlandszon. Anläggningen är låg risk.

Anläggningen ska bara ha offentlig kontroll.

	År 1	År 2	År 3	År 4
Offentlig kontroll			X	

Exempel 4.

Godkänd anläggning med jorrdammar som håller karpfiskar. Anläggningen ligger i inlandszon och säljer fiskar till stora delar av Sverige och tar in fiskar från annan medlemsstat. Utifrån riskbedömningen placeras anläggningen i risknivå hög.

Anläggningen ska ha offentlig kontroll och riskbaserad övervakning. Sedan ska anläggningen också ha hälsobesök och provtagning för SVC, eftersom den håller förtecknad art.

	År 1	År 2	År 3	År 4
Offentlig kontroll	X	X	X	X
Övervakning	X	X	X	X
SVC	X	X	X	X

I de fall det krävs övervakning minst vartannat år på grund av en art/sjukdom och minst var tredje år på grund av en annan art/sjukdom kan all övervakning göras vartannat år för att hålla ner antalet övervakningsbesök.

8 Hur förbereds den offentliga kontrollen och övervakningen?

8.1 Möjligheter till samordning

Den behöriga myndigheten, i detta fall Jordbruksverket, ska utföra övervakning i syfte att upptäcka förekomst av sjukdomar i kategori E och relevanta nya sjukdomar. Övervakningen ska utformas på så sätt att ett snabbt påvisande av förekomst av sjukdomar i kategori E och nya sjukdomar säkerställs genom att relevant information om sjukdomssituationen samlas in, jämförs och analyseras. Om detta är möjligt och lämpligt ska djurkontrollenheten använda sig av resultaten av den övervakning som utförs av aktörer och den information som erhålls genom djurhälsobesök. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att övervakningen uppfyller kraven i artikel 27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 och alla bestämmelser som antagits enligt artikel 29 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429. Den behöriga myndigheten ska se till att de uppgifter som erhålls genom övervakningen samlas in och används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt⁹⁸. Övervakningen är enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 ”annan offentlig verksamhet” och ska utföras av Jordbruksverket.

En viktig målsättning för all offentlig kontroll är att den administrativa bördan för kontrollobjekten ska vara så liten som möjligt. Ett led i detta är att, där så är möjligt, samordna offentlig kontroll inom flera områden för att därigenom hålla nere antalet besök hos kontrollobjektet. Den offentliga kontrollen ska genomföras effektivt men om möjligt anpassas så den inte i onödan påverkar företagets verksamhet negativt eller lägger onödig administrativ börda på företaget.

Eftersom verksamheten med offentlig kontroll och övervakning överlappar varandra, ska dessa besök samordnas för att säkerställa effektiv och verkningsfull offentlig kontroll och övervakning. När det inom en behörig myndighet finns mer än en enhet med behörighet att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska effektiv och verkningsfull samordning och effektivt och verkningsfullt samarbete mellan dessa olika enheter säkerställas enligt art 5.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625. Här finns ett behov och möjlighet att samordna offentlig kontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 med övervakning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429.

⁹⁸ Art. 26 i förordning (EU) 2016/429.

8.2 Genomgång av resultatet av riskanalysen

Djurkontrollenheten bör göra en fyraårig övergripande planering och en ettårig, mer detaljerad planering.

Djurkontrollenheten bör i den ettåriga planeringen upprätta en plan för offentlig kontroll och övervakning. Vid upprättandet av denna plan bör hänsyn tas till resultatet av genomförd riskanalys. Med utgångspunkt från riskanalysen beslutar sedan kontrollmyndigheten hur många kontrollbesök som ska utföras under året och vilka verksamheter som ska inspekteras i första hand.

8.3 Framtagande av checklista med kontrollpunkter

Den offentliga kontrollen bör baseras på en dokumenterad och fastställd checklista. Denna checklista bör utarbetas med tillämplig lagstiftning och resultatet av genomförd riskanalys som grund.

8.4 Register tillgängligt för den offentliga kontrollen och övervakning

Registret som ska användas inom offentlig kontroll och övervakning är det vattenbruksregister som hålls av Jordbruksverket.

9 Genomförande av den offentliga kontrollen

Den offentliga kontrollen på godkända vattenbruksanläggningar ska enligt artikel 3 i förordning (EU) 2022/671 genomföras av officiella veterinärer eller yrkesverksamma inom vattenlevande djurs hälsa.

9.1 Föranmälan

Jordbruksverkets vägleder, enligt beslut från den 18 mars 2021 med diarienummer 6.1.17-04432/2021, enligt följande när det gäller föranmälan eller så kallad avisering av kontroll:

- Vid kontroller som görs rutinmässigt (exempelvis så kallade ordinarie kontroller eller normalkontroll) bör en föranmälan göras för att skapa goda förutsättningar för kontrollen. Föranmälan bör dock inte göras tidigare än 24 timmar innan kontrollens genomförande.
- Vid uppföljande kontroller bör syftet och vad som ska kontrolleras avgöra om det är lämpligt att föranmäla eller inte. Föranmälan bör dock inte göras tidigare än 24 timmar innan kontrollens genomförande.
- Vid kontroll som utförs med anledning av anmälan bör inte någon föranmälan göras.

- Vid revisioner eller kontroller som tar längre tid i anspråk, som exempelvis en systematisk genomgång av företagets rutiner, är det motiverat att föranmäla kontrollen och i de fallen gärna i god tid.

När det gäller den regelbundna, rutinmässiga kontrollen som kontrollmyndigheterna har planerat att genomföra bedömer vi att denna kan och bör föranmälas. Att vi bedömer att denna kontroll kan föranmälas baserar vi delvis på att det i dessa fall inte finns skäl för att utgå från att det finns brister hos kontrollobjekten. Vi bedömer även att om det finns underliggande brister, tillfälliga eller systematiska, märks dessa oftast även om snabba åtgärder har gjorts. Vår slutsats är därför att fördelarna med att föranmäla dessa kontroller är fler än nackdelarna. Vid kontroller som görs rutinmässigt bör därför en föranmälan göras för att skapa goda förutsättningar för kontrollen. Föranmälan bör dock inte göras tidigare än 24 timmar innan kontrollens genomförande.

Vid uppföljande kontroller bör syftet och vad som ska kontrolleras avgöra om föranmälan bör göras eller inte. Vid exempelvis kontroll av om företaget har vidtagit vissa tekniska åtgärder som ombyggnationer, installationer eller liknande kan föranmälan göras utan att det får en negativ effekt på kontrollens syfte. Vid kontroll av andra aspekter kan däremot en föranmälan få en negativ effekt på kontrollens syfte. Som exempel kan nämnas kontroll av dagliga skötselrutiner som utfodring av djur eller renhållning av djurutrymmen inom djurskyddsområdet. I dessa fall bedömer vi att möjligheten att föranmäla är mer begränsad. I bedömningen om föranmälan är lämplig eller inte kan även vägas in vilken riskkategori företaget är klassat i. Om det är lämpligt eller inte att göra en föranmälan vid uppföljande kontroller bör alltså bedömas från fall till fall.

När det gäller kontroller som görs som följd av anmälningar eller klagomål bedömer vi att det inte är lämpligt att dessa kontroller föranmäls. I dessa fall finns det skäl att misstänka att det finns brister hos den som ska kontrolleras och en föranmälan skulle kunna göra det lättare att dölja dessa brister och risken är då att de inte kommer att åtgärdas. Vår bedömning är att nackdelarna med föranmälan vid anmälningsärenden väger tyngre än fördelarna.

Vid revisioner eller kontroller som omfattar en systematisk genomgång av företagets rutiner behöver man ofta träffa specifika personer för att få svar på frågorna. Det är då motiverat att föranmäla kontrollen och i de fallen gärna i god tid. Kontroller som tar längre tid, exempelvis om kontroll utförs av fler lagstiftningsområden samtidigt, där kontrollobjekten ligger avsides eller där kontrollobjekten har tillgänglig personal på oregelbundna tider kan också utgöra skäl för föranmälan för att kontrollerna ska kunna utföras. En motivering till varför föranmälan bedömdes som nödvändig bör anges i kontrollrapporten.

9.2 Provtagning och analys

Provtagning och analys ska ske enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689.

Förutom de fastställda provtagningsfrekvenserna i enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689, ska provtagning även ske när det finns misstanke om smitta.

Om sakenheten finner att det finns ett behov eller en misstanke om någon förtecknad sjukdom eller ny sjukdom så ska man ta stickprover utifrån sakenhetens instruktioner.

Mer information om provtagning och analys finns på EURL:s hemsida.
<https://www.eurl-fish-crustacean.eu/fish/diagnostic-manuals>

Dialog ska föras med SVA avseende provtagningsmetodik, diagnostik och andra frågor rörande detta.

9.3 Dokumentationskrav

Varje utförd offentlig kontroll ska dokumenteras enligt förvaltningslagen och art. 13 i förordning (EU) 2017/625.

I de fall offentlig kontroll enligt checklistan inte varit möjlig att göra vid ett besök på en anläggning ska formell dokumentation ske. Sådan dokumentation är viktigt t.ex. i de fall en aktör vägrar samarbeta eller gör sin okontaktbar och kan ligga till grund vid en kommande prövning av om ett godkännande ska dras.

10 Hantering av avvikelser som konstateras vid den offentliga kontrollen

10.1 Olika sorters uppföljning när brister upptäckts vid kontroll

Om brister uppmärksammas under kontrollen så ska aktörer få dem förklarade. Bristerna ska dokumenteras i en kontrollrapport. Vidtagna åtgärder för att rätta till bristerna kan för mindre allvarliga avvikelser kontrolleras vid nästa kontrolltillfälle samt dokumenteras.

När så bedöms lämpligt, utifrån vilken avvikelsen är samt om kontroll inte sker varje år, kan dokumentation som visar att åtgärder vidtagits begäras in i samband med den utförda kontrollen, s.k. uppföljande administrativ kontroll.

I mer allvarliga fall kan uppföljning göras i form av extra offentlig kontroll.

Om djurkontrollenheten upptäcker allvarliga brister vid en anläggning vad gäller efterlevnaden av kraven för beviljande av godkännande och den anläggningens aktör inte kan lämna tillräckliga garantier för att dessa brister kommer att åtgärdas inom rimlig tid, ska djurkontrollenheten rapportera detta till djurhälsoenheten som då ska inleda förfaranden för att pröva om godkännandet av anläggningen ska återkallas.⁹⁹

10.2 Avvikelse som alltid bör innebära ett förnyat besök eller extra offentlig kontroll

Om allvarliga brister uppmärksammas, t.ex. att aktören uppgivit helt felaktig information, fullständig brist på journaler eller stor oreda på anläggningen, bör ett extra kontrollbesök för uppföljning ske, innan nästa planerade kontroll, för att säkerställa att åtgärder vidtas omgående.

Om det är onormal dödlighet på anläggningen, som inte har en förklaring och aktören inte har anmält detta till veterinär är det en allvarlig avvikelse.

Kontrollanten ska vidare utreda orsaken till den höga dödligheten genom att ta ytterligare prover på djur med avvikande beteende eller utseende. Kontakt med SVA och smittbekämpningsenheten bör också tas för att upplysa om att det finns en onormal dödlighet och eventuell misstanke om smitta samt att de är förberedda på att fler prover kommer att skickas in än de som redan är planerade.

Om en anläggning har upprepade brister eller har allvarliga brister som har direkt påverkan på djurhälsan, så kan anläggningen förutom att den ges ett uppföljande kontrollbesök, bli placerad i en högre riskklass eftersom anläggningen så utgör en högre risk, se avsnitt 7.3. Exempel på allvarliga brister kan vara:

- att anläggningen har bristfällig biosäkerhet,
- att anläggningen inte uppfyller kraven för godkännandet,
- att aktören inte har följt regler om karantän eller krav på djurhälsointyg vid förflyttning,
- att aktören inte har tagit de prover man ska,
- att aktören har ändrat verksamhet till en med högre risk utan att ändra registrering eller meddelat Jordbruksverket
- att aktören inte har kontaktat veterinär vid onormal dödlighet,
- att aktören har flyttat fiskar såsom laxfiskar och ål från kustzon till inlandszon utan att följt Jordbruksverkets bestämmelser,
- med mera.

⁹⁹ Artikel 184.2 i förordningen (EU) 2016/429.

10.3 Förelägganden

Förelägganden bör tillämpas i de fall brister uppdagats som är av sådant slag att verksamheten inte visar vilja att vidta nödvändiga åtgärder och då brister inte är åtgärdade vid ett förnyat besök. Föreläggande bör också tillämpas i de fall allvarligare brister uppdagats.¹⁰⁰

Förelägganden får förenas med vite.¹⁰¹

Om aktören inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna, får kontrollmyndigheten besluta om rättelse på aktörens bekostnad.¹⁰²

10.4 Sanktionsavgifter

Inga sanktionsavgifter förekommer inom detta kontrollområdet.

10.5 Överprövning av beslut

Beslut fattade med stöd av lagen (2006:806) om provtagning av djur m.m. kan överklagas till förvaltningsrätten.¹⁰³

10.6 Åtalsanmälan

När det föreligger en klar misstanke om att en straffbar överträdelse har begåtts i ett ärende ska som huvudregel en åtalsanmälan göras. Prövningen ska endast omfatta brottets objektiva sida, dvs. de faktiska omständigheterna. Jordbruksverket ska alltså inte pröva det subjektiva rekvisitet, dvs. om uppsåt eller oaktsamhet föreligger.

Beslut om åtalsanmälan fattas av enhetschefen på djurkontrollenheten. Samråd ska ske med verksjurist.

10.7 Åtgärder när kontroll eller övervakning inte kan genomföras på grund av aktörens agerande

I de fall en aktör gör sig okontaktbar så att kontroll eller övervakning inte kan genomföras ska detta betraktas som en allvarlig avvikelse. Samma gäller om en aktör inte på nödvändigt sätt medverkar för att kontroll eller övervakning ska kunna ske. Det är viktigt att åtgärder vidtas så att anläggningar inte kan fortsätta

¹⁰⁰ 16 § lag (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

¹⁰¹ 17 § lag (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

¹⁰² 18 § lag (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

¹⁰³ 24 § lag (2006:806) om provtagning på djur, m.m.

med sin verksamhet om kontroll eller djurhälsoövervakning av dessa skäl inte kunnat ske så som planerats.

Har djurkontrollenheten trots upprepade försök på olika sätt (mail, telefon, brev) inte lyckats få kontakt med en aktör ska aktören med delgivning uppmanas att återkomma inom en viss tid, och informeras om att om de inte gör det så kan godkännandet eller registreringen komma att återkallas.

För att sakenheten ska kunna gå vidare med ett en prövning om ett godkännande ska återkallas krävs skriftlig dokumentation om kontaktförsöken med företaget eller kontakt med konkursförvaltare, skrivet på ett sådant sätt att det kan läggas i akten och lämnas ut vid en eventuell begäran om detta. Underlaget för sakenhetens prövning kommuniceras med aktören, som därmed ges möjlighet att yttra sig över detta.

Om ett företag som gått i konkurs och konkursen avslutats kan det avregistreras. Detta gäller t.ex. om djurkontrollenheten meddelar sakenheten att ett företags konkurs är avslutad med ett visst angivet datum.

11 Jordbruksverkets behov av uppföljning

11.1 Generell beskrivning av behovet

Efter kontroll och hälsobesök ska checklistan skickas in till Jordbruksverket. Resultatet registreras på lämpligt sätt.

Om kontrollanten bedömer att det finns anledning att planera in ett extra besök på grund av allvarliga eller upprepade brister som uppmärksammas under kontrollen bör detta meddelas djurkontrollenheten i samband med att checklistan lämnas in.

Om djurkontrollenheten bedömer att det finns anledning att planera in ett extra besök på grund av allvarliga brister som uppmärksammas under kontrollen bör detta meddelas kontrollanten.

Inför kommande års riskklassificering ska djurkontrollenheten ta hänsyn till resultaten från den senaste kontrollen och övervakningen.

11.2 Lämplig form för återrapportering

1 februari varje år ska djurkontrollenheten återrapportera följande uppgifter:

Anläggningsnummer	Riskklass	Antal hälsobesök	Antal kontrollbesök	Antal provtagna fiskar	Antal prover	Provtagning för vilken/vilka sjukdomar	Antal positiva prover	Vattentemperatur	Antal avvikelser per kontroll på anläggning	Åtgärder som är vidtagna för avvikelser (ex. föreläggande, åtalansmålan m.m.)

Lämpligast är att redovisningen görs i Excel.

En sammanställning av de avvikelser som har påträffats under kontrollåret ska skickas med.

Efter återrapporteringen kommer djurhälsoenheten tillsammans med djurkontrollenheten att analysera resultatet från offentlig kontroll och övervakning.

12 Vad kontrollmyndigheten ska kontrollera inom offentlig kontroll, s.k. kontrollpunkter

Det finns dels allmänna kontrollpunkter som gäller för samtliga vattenbruksanläggningar, oavsett om de endast är registrerade eller om de är godkända, dels specifika kontrollpunkter för de olika typerna av godkända anläggningar.

12.1 Allmänna kontrollpunkter

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer ansvarar för:

- hälsan hos de hållna djuren,
- att minimera risken för att sjukdomar sprids,
- god djurhållning.¹⁰⁴

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörerna har adekvat kunskap om:

- djursjukdomar, inklusive sådana som kan överföras till människor,
- principer för biosäkerhet,

¹⁰⁴ Art. 10.1 i förordning (EU) 2016/429.

- samspelet mellan djurhälsa, djurskydd och människors hälsa,
- god praxis i fråga om djurhållning för de djurarter som de har hand om,
- resistens mot behandlingar, inbegripet antimikrobiell resistens, och följderna av sådan resistens.¹⁰⁵

Det kunskapsinnehåll och den kunskapsnivå som krävs bero på arter och kategorier av hållna djur och produkter som de berörda aktörerna har ansvar för samt de uppgifter som utförs.¹⁰⁶ Kunskapen kan ha inhämtas genom yrkeserfarenhet, utbildning, befintliga program inom vattenbrukssektorn som är relevanta för djurhälsa eller annan erfarenhet.¹⁰⁷

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer har kontaktat en veterinär vid onormal dödlighet, andra tecken på allvarlig sjukdom eller väsentlig minskad produktion med obestämd orsak.¹⁰⁸

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer:

- iakttar hälsan och beteendet hos de djur som de ansvarar för,
- iakttar eventuella förändringar av de normala produktionsparametrarna för de anläggningar, de djur eller det avelsmaterial som de ansvarar för, vilka kan leda till en misstanke om att de orsakas av en förtecknad sjukdom eller en ny sjukdom, och
- uppmärksammar onormal dödlighet och andra tecken på allvarlig sjukdom hos djur som de ansvarar för.¹⁰⁹

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktören har vidtagit lämpliga åtgärder enligt art. 55.1 c och e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 för att förhindra spridning av sjukdomsagens till andra djur eller människor, vid misstanke om en sjukdom i kategori A.¹¹⁰

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att:

- anläggningen är registrerad i det Jordbruksverkets vattenbruksregister och
- rätt uppgifter finns registrerade i registret.

¹⁰⁵ Art. 11.1 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁰⁶ Art. 11.2 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁰⁷ Art. 11.3 i förordning (EU) 2016/429.

¹⁰⁸ 3 kap. 4 § jmf 7 § p. 5 i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:10) om biosäkerhetsåtgärder samt anmälan och övervakning av djursjukdomar och smittämnen.

¹⁰⁹ Art. 24 i förordning (EU) 2016/429.

¹¹⁰ Art. 53.1 i förordning (EU) 2016/429.

- aktörer har i förväg anmält om det skett betydande förändringar av vattenbruksanläggningen så att uppgifterna i registret inte stämmer eller att verksamheten har upphört.¹¹¹

Var uppmärksam på om det finns skäl att misstänka att anläggningen inte ligger i den zon som anges, eftersom det är av stor vikt för Sveriges nationella åtgärder i form av fristatus eller utrotningsprogram.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att vattenbruksanläggningar där godkännande krävs har giltiga godkännande enligt artikel 176 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 från den behöriga myndigheten.¹¹²

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörerna har vidtagit lämpliga åtgärder för att se till att förflyttning av vattenlevande djur inte äventyrar hälsostatusen på destinationen med avseende på följande:

- Sjukdomar i kategori D.
- Nya sjukdomar.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörerna endast flyttar vattenlevande djur till en vattenbruksanläggning eller för att användas som livsmedel om djuren i fråga uppfyller följande villkor:

- Djuren, med undantag för vilda vattenlevande djur, kommer från anläggningar som har
 - registrerats av Jordbruksverket,
 - godkänts av Jordbruksverket, eller
 - beviljats ett undantag från kravet på registrering.
- De omfattas inte av
 - restriktioner vad gäller förflyttning, eller
 - nödåtgärder.¹¹³

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att vattenlevande djur som flyttas för att användas som livsmedel eller för vattenbruk eller för andra ändamål inte har använts för något annat ändamål än det avsedda.¹¹⁴

¹¹¹ Art. 172 i förordning (EU) 2016/429 och art. 20–21 i förordning (EU) 2020/691.

¹¹² Art. 176–179 i förordning (EU) 2016/429 och art. 3–19 i förordning (EU) 2020/691.

¹¹³ Art. 191 i förordning (EU) 2016/429.

¹¹⁴ Art. 193.2 i förordning (EU) 2016/429.

Kontrollmyndigheten kontrollerar att aktören har haft djurhälsointyg vid förflyttning mellan medlemsstater eller zoner.¹¹⁵

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att i de fallen där aktören ska utföra egenförsäkran istället för djurhälsointyg ska ha gjort det.¹¹⁶ En sammanställning av när hälsointyg respektive egenförsäkran krävs finns på Jordbruksverkets webbsida¹¹⁷.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktören inte har flyttat fiskar från kustzon till inlandszon.¹¹⁸

Om förflyttning har skett ska kontrollmyndigheten kontrollera:

- att aktörer har provtagit vildfångade laxfiskar för IPN och BKD, att rommen från de vildfångade laxfiskarna har desinfekterats och att rommen hålls i kläckeri i avvaktan på negativt provresultat enligt 3 kap. 28 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.
- att ål har provtagits och hållits i karantän enligt 3 kap. 29 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

Denna provtagning kallas i dialog mellan SVA, djurkontrollenheten och djuravdelningen vanligen för stamfiskprovtagning på kompensationsodling. Notera att stamfiskprovtagning kan omfattas även annan provtagning.

Genom förslaget till nya BKD-föreskrifter¹¹⁹ som planeras träda i kraft den 1 maj 2024 föreslås att den aktör som för in mottagliga arter till sin anläggning ska försäkra sig om att organprovtagning har gjorts på mottagliga arter i det epidemiologiska området inom anläggningen som förflyttning ska ske från utan att BKD påvisats. Provtagningen ska omfatta 30 djur och ska vara från den senaste sammanhängande perioden vid en vattentemperatur mellan 7–15 °C. Proverna ska i första hand ha tagits på djur med avvikande utseende eller beteende. Den aktör som

¹¹⁵ Art. 208 i förordning (EU) 2016/429.

¹¹⁶ Art. 218 i förordning (EU) 2016/429.

¹¹⁷ Se dokumentet När ska man använda djurhälsointyg respektive egenförsäkran på webbsidan <https://jordbruksverket.se/djur/ovriga-djur/fiskar-kraftdjur-och-blotdjur/fiskar-kraftdjur-och-blotdjur-i-kommersiell-verksamhet/handel-mellan-lander-och-zoner>

¹¹⁸ 3 kap. 27 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

¹¹⁹ Förslag till: Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om åtgärder för att förebygga och hindra spridning av bakteriell njurinflammation (BKD) hos vattenlevande djur

har fört in mottagliga arter till sin anläggning ska vid en offentlig kontroll kunna visa att dessa djur uppfyllde kraven vid tidpunkten för införandet.

Observera att detta krav ska gälla även om djur flyttas från en anläggning i inlandszon till en annan anläggning i inlandzon, vilket är en skärpning mot tidigare.

Vattenbruksanläggningar som är anslutna till ett frivilligt kontrollprogram kan enligt förslaget komma att undantas från detta krav, förutsatt att Jordbruksverket gjort bedömningen att det frivilliga kontrollprogrammet innehåller krav som är likvärdiga.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver registrerade anläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 22 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa. Aktörerna ska spara journalerna i minst 5 år.¹²⁰

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer har följt de beslut som är baserade på Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 och dess underakter samt nationella lagstiftning om djurhälsa. Exempelvis om en anläggning har fått ett spärrbeslut av Jordbruksverket ska kontrollmyndigheten kontrollera att besluten har följts.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer vidtar lämpliga biosäkerhetsåtgärder, med avseende på hållna djur och produkter som de har ansvar för, som krävs för:

- arterna och kategorierna av hållna djur samt produkter,
- typen av produktion, och
- de risker som föreligger, med hänsyn till
 - geografiskt läge och klimatförhållanden, och
 - lokala förhållanden och sedvänjor, samt

aktörerna ska om lämpligt vidta biosäkerhetsåtgärder med avseende på vilda djur.¹²¹

Biosäkerhetsåtgärder ska genomföras efter behov, genom:

- fysiska skyddsåtgärder, som kan omfatta

¹²⁰ 3 kap. 20 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

¹²¹ Art. 10.1 i förordning (EU) 2016/429.

- instängning, stängsling, övertäckning med tak, nätavskiljning efter behov,
- rengöring, desinfektion och bekämpning av insekter och gnagare,
- när det gäller vattenlevande djur, i förekommande fall
 - åtgärder avseende vatten- och avloppssystem,
 - naturliga eller konstgjorda barriärer mot närliggande vattendrag som hindrar vattenlevande djur från att komma in till eller lämna den berörda anläggningen, inbegripet åtgärder mot översvämning eller infiltration av vatten från närliggande vattendrag,
- skötselåtgärder, vilka kan inbegripa
 - rutiner för inpassering till och utpassering från anläggningen för djur, produkter, fordon och människor,
 - rutiner för användning av utrustning,
 - villkor för förflyttningar på grundval av de risker som föreligger,
 - villkor för införsel av djur eller produkter till anläggningen,
 - karantän, isolering eller separering av nyligen tillkomna eller sjuka djur,
 - ett system för säkert bortskaffande av döda djur och andra animaliska biprodukter.¹²²

12.2 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver godkända anläggningar har utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹²³

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹²⁴ För exempel på hur en sådan identifiering kan se ut, se tabell 1 i slutet av denna kontrollvägledning.

¹²² Art. 10.4 i förordning (EU) 2016/429.

¹²³ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

¹²⁴ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till

- Desinfektionsställen ska ha installerats på kritiska platser på vattenbruksanläggningen.
- Om följande funktionella enheter finns på samma vattenbruksanläggning ska de hållas åtskilda med lämpliga hygienbarriärer:
 - Kläckningsenheter.
 - Uppfödningenheter.
 - Bearbetningsenheter.
 - Leveranscentral.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetskor som enbart används vid vattenbruksanläggningen och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan vattenbruksanläggningar, men om detta inte går att undvika, ska man följa ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen.
- Besökare på vattenbruksanläggningen ska kontrolleras om de utgör en sjukdomsrisk, och sådana besökare ska:
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på vattenbruksanläggningen, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till vattenbruksanläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Döda djur ska avlägsnas från alla produktionsenheter med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt men som är genomförbar med hänsyn till produktionsmetoderna, och de ska bortskaffas i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009.
- Vattenbruksanläggningens utrustning ska i möjligaste mån rengöras och desinficeras efter varje produktionscykel.
- Om vattenbruksanläggningar tar emot befruktade ägg från andra anläggningar ska äggen, om det är biologiskt genomförbart, desinficeras på lämpligt sätt vid ankomsten, och alla förpackningar ska desinficeras eller bortskaffas på ett biosäkert sätt.
- Transportörernas journaler över rengöring och desinfektion ska kontrolleras innan de vattenlevande djuren lastas eller lastas ur på vattenbruksanläggningen.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person ansvarar för genomförandet av vattenbruksanläggningens biosäkerhetsplan tillsammans med

annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor.¹²⁵

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på vattenbruksanläggningen är enligt följande:

- Det ska finnas lämplig utrustning och lämpliga lokaler för att upprätthålla tillfredsställande djurhållningsförhållanden för de vattenbruksdjur som hålls på vattenbruksanläggningen.
- Vattenbruksanläggningen ska erbjuda goda hygieniska förhållanden och möjliggöra adekvat hälsoövervakning.
- Utrustning och lokaler ska i möjligaste mån tillverkas av material som kan rengöras och desinficeras på lämpligt sätt.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör och vattenbruksanläggningens miljöbetingade begränsningar.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.¹²⁶

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända anläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 23 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna (SJVFS 2021:13) råd om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa. Aktörerna ska spara journalerna i minst 5 år.

12.3 Kontrollpunkter för godkända grupper av vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver grupper av vattenbruksanläggningar har utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹²⁷

¹²⁵ Artikel 7 b och bilaga I del 1 punkt 1 i förordning (EU) 2020/691.

¹²⁶ Artikel 7 c och bilaga I del 1 punkt 2 i förordning (EU) 2020/691.

¹²⁷ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹²⁸

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till

- Desinfektionsställen ska ha installerats på kritiska platser på varje vattenbruksanläggning i gruppen.
- Om följande funktionell enheter finns på samma vattenbruksanläggning ska de hållas åtskilda med lämpliga hygienbarriärer:
 - Kläkningsenheter.
 - Uppfödningenheter.
 - Bearbetningenheter.
 - Leveranscentral.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor som enbart används vid den enskilda vattenbruksanläggningen och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan vattenbruksanläggningar, men om detta inte går att undvika ska man följa ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen.
- Besökare på vattenbruksanläggningen ska kontrolleras om de utgör en sjukdomsrisik, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på varje vattenbruksanläggning, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till vattenbruksanläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Döda vattenbruksdjur ska avlägsnas från alla produktionsenheter med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt, men som är genomförbar med hänsyn till produktionsmetoderna, och de ska bortskaffas i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- Utrustningen på varje vattenbruksanläggning ska i möjligaste mån rengöras och desinficeras efter varje produktionscykel.
- Om vattenbruksanläggningar tar emot befruktade ägg från andra anläggningar ska äggen, om det är biologiskt genomförbart, desinficeras på lämpligt sätt vid ankomsten, och alla förpackningar ska desinficeras eller bortskaffas på ett biosäkert sätt.

¹²⁸ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

- Transportörernas journaler över rengöring och desinfektion ska kontrolleras innan vattenbruksdjuren lastas eller lastas ur på vattenbruksanläggningen.

Ansvar för att åtgärderna i biosäkerhetsplanen genomförs ska ligga hos:

- den aktör som driver en enskild vattenbruksanläggning i en grupp vattenbruksanläggningar som godkänts i enlighet med artikel 177 a i förordning (EU) 2016/429,
- den aktör som driver en grupp vattenbruksanläggningar som godkänts i enlighet med artikel 177 b i förordning (EU) 2016/429.¹²⁹

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på vattenbruksanläggningen är enligt följande:

- Det ska finnas lämplig utrustning och lämpliga lokaler för att upprätthålla tillfredsställande djurhållningsförhållanden för de vattenbruksdjur som hålls på varje vattenbruksanläggning i gruppen.
- Varje vattenbruksanläggning i gruppen ska erbjuda goda hygieniska förhållanden och möjliggöra hälsoövervakning.
- Utrustning och lokaler på varje vattenbruksanläggning i gruppen ska tillverkas av material som lätt kan rengöras och desinficeras.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur på varje vattenbruksanläggning i gruppen, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör och vattenbruksanläggningens miljöbetingade begränsningar.
- Det ska finnas lämplig utrustning på varje vattenbruksanläggning i gruppen för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.¹³⁰

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver en godkänd grupp av anläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 24 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.4 Kontrollpunkter för godkända karantänsanläggningar

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver godkända karantänsanläggningar har utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i karantänsanläggning och hur

¹²⁹ Art. 8.b och del 2 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹³⁰ Art. 8.c och del 2 punkt 2 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

den kan spridas inom anläggningen och överförs från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹³¹

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹³²

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska ha installerats på de kritiska platser som identifierats i biosäkerhetsplanen.
- Om det finns olika karantänsenheter på en karantänsanläggning ska det vidtas åtgärder för att säkerställa att de är epidemiologiskt åtskilda.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor på karantänsanläggningen och de ska regelbundet rengöras och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan karantänsanläggningens karantänsenheter, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen; utrustningen får inte delas med andra anläggningar.
- Endast personer med tillstånd får komma in på karantänsanläggningen.
- Personer som kommer in på karantänsanläggningen ska bära de skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls, och dessa ska bortskaffas eller rengöras och desinficeras på ett säkert sätt efter användning.
- Döda djur ska avlägsnas från alla karantänsenheter med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt, och de ska bortskaffas som kategori 1- eller kategori 2-material i enlighet med artikel 12 eller 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- All utrustning på karantänsanläggningarna ska rengöras och desinficeras efter varje karantänperiod.
- Den karantänperiod som krävs ska påbörjas när det sista vattenlevande djuret i den kohort som ska genomgå karantän sätts in.
- Varje karantänsenhet ska tömmas på djur, rengöras och desinficeras efter karantänperiodens slut och hållas fri från djur under minst sju dagar innan nya vattenlevande djur sätts in.
- Försiktighetsåtgärder ska vidtas för att förhindra korskontaminering mellan inkommande och utgående sändningar av vattenlevande djur.

¹³¹ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

¹³² Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

- Djur som släpps ut från karantänsanläggningen ska uppfylla kraven för förflyttning av vattenbruksdjur mellan medlemsstater.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person ansvarar för genomförandet av karantänsanläggningens biosäkerhetsplan tillsammans med annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor, vid behov.¹³³

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på karantänsanläggningar för vattenbruksdjur är enligt följande:

- Karantänsanläggningens vattenförsörjningssystem ska vara fritt från agens som orsakar den aktuella förtecknade eller nya sjukdomen.
- Utgåendevattnet från karantänsanläggningen ska behandlas på ett lämpligt sätt som säkerställer att smittämnen som orsakar förtecknade eller nya sjukdomar är fullständigt inaktiverade före utsläppet.
- Systemet för behandling av utgåendevatten ska ha ett fungerande reservsystem som säkerställer kontinuerlig drift och fullständig inneslutning av berörda smittämnen.
- Karantänsanläggningarna ska vara tydligt avgränsade och djurs och människors tillträde ska kontrolleras.
- Den personal som utför veterinärkontroller ska vid behov ha tillräckligt utrustade utrymmen till sitt förfogande, inklusive omklädningsrum och duschar.
- Det ska finnas adekvata metoder för att isolera vattenbruksdjur vid behov.
- Golv, väggar och all annan materiel eller utrustning ska vara utformade på ett sådant sätt att de är lätta att rengöra och desinficera.
- Det ska finnas ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- Det finns lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör.
- Den del av karantänsanläggningen där vattenbruksdjuren är inrymda ska vara av tillfredsställande standard och konstruerad på ett sådant sätt att kontakt med vatten och djur utanför denna del förhindras och att inspektioner och eventuella nödvändiga djurhållningsförfaranden lätt kan genomföras.¹³⁴

¹³³ Del 8 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹³⁴ Del 8 punkt 3 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända karantänsanläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 30 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.5 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur av vektorarter hålls isolerade till dess att de inte längre anses vara vektorer

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur av vektorarter hålls isolerade till dess att de inte längre anses vara vektorer, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹³⁵

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹³⁶

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska ha installerats på kritiska platser på vattenbruksanläggningen.
- Om det finns olika isoleringsenheter på en vattenbruksanläggning ska det vidtas lämpliga åtgärder för att säkerställa att dessa enheter är epidemiologiskt åtskilda.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor som enbart används vid vattenbruksanläggningen och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan vattenbruksanläggningens isoleringsenheter, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen; utrustningen får inte delas med andra anläggningar.
- Endast personer med tillstånd får komma in på vattenbruksanläggningen.

¹³⁵ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

¹³⁶ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

- Personer som kommer in på vattenbruksanläggningen ska bära de skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls, och dessa ska bortskaffas eller rengöras och desinficeras på ett säkert sätt efter användning.
- Döda djur ska avlägsnas från alla produktionsenheter på anläggningen med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt, och de ska bortskaffas i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- All utrustning på vattenbruksanläggningen, eller i den berörda isoleringsenheten om vattenbruksanläggningen består av minst två sådana enheter, ska rengöras och desinficeras efter isoleringsperiodens slut.
- Den isoleringsperiod som för övervaknings- och kontrollåtgärder ska påbörjas först när det sista djuret i kohorten sätts in på vattenbruksanläggningen, men när det finns ett antal isoleringsenheter på vattenbruksanläggningen ska isoleringsperioden påbörjas först när det sista djuret i kohorten sätts in i isoleringsenheten.
- Varje isoleringsenhet på vattenbruksanläggningen ska tömmas på djur, rengöras och desinficeras efter isoleringsperiodens slut.
- Försiktighetsåtgärder ska vidtas för att förhindra korskontaminering mellan inkommande och utgående sändningar av vattenlevande djur.
- Djur som släpps ut från den vattenbruksanläggning där isoleringsperioden har genomförts ska uppfylla kraven för förflyttning av vattenlevande djur mellan medlemsstater.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person hos aktören ansvarar för genomförandet av vattenbruksanläggningens biosäkerhetsplan tillsammans med annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor, vid behov.¹³⁷

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på vattenbruksanläggningar där vattenbruksdjur av förtecknade arter som är vektorer hålls isolerade till dess att de inte längre anses vara vektorer, är enligt följande:

- Det ska finnas adekvata metoder för att hålla vattenbruksdjur isolerade.
- Vattenbruksanläggningens vattenförsörjningssystem ska vara fritt från förtecknade arter och från agens som orsakar de aktuella förtecknade eller nya sjukdomarna.
- Om det är nödvändigt för att inte äventyra det mottagande vattnets hälsostatus ska utgåendevattnet från vattenbruksanläggningen behandlas på ett lämpligt sätt som säkerställer att smittämnen som orsakar förtecknade eller nya sjukdomar är fullständigt inaktiverade före utsläppet.

¹³⁷ Del 9 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

- Djurs tillträde till vattenbruksanläggningen kontrolleras.
- Golv, väggar och all annan materiel eller utrustning är utformade på ett sådant sätt att de är lätta att rengöra och desinficera.
- Det finns ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- Det finns lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända anläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 31 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.6 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar som är slutna anläggningar där vattenbruksdjur för prydadsändamål hålls

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver *godkända* anläggningar av typen *sluten vattenbruksanläggning där djur för prydadsändamål hålls* ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹³⁸

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹³⁹

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska installeras på kritiska platser på anläggningen.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor som enbart används vid vattenbruksanläggningen och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Besökare på vattenbruksanläggningen ska kontrolleras om de utgör en sjukdomsrisk, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på vattenbruksanläggningen, eller

¹³⁸ Artikel 5 samt del 10 punkt 1 i bilaga 1 i förordning (EU) 2020/691.

¹³⁹ Artikel 5 samt del 10 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

- rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till vattenbruksanläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar. Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person ansvarar för genomförandet av läggningens biosäkerhetsplan tillsammans med annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor, vid behov.¹⁴⁰
- Döda djur ska avlägsnas från alla produktionsenheter med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt, och de ska bortskaffas i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på godkända slutna anläggningar där djur för prydnadsändamål hålls är enligt följande¹⁴¹:

- Det ska finnas lämplig utrustning och lämpliga lokaler för att upprätthålla tillfredsställande djurhållningsförhållanden för de djur som hålls på anläggningen.
- Vattenbruksanläggningen ska erbjuda goda hygieniska förhållanden och möjliggöra hälsoövervakning.
- Utrustning och lokaler ska tillverkas av material som lätt kan rengöras och desinficeras.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör.
- Det ska finnas ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver godkända anläggningar denna typ av för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 32 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

¹⁴⁰ Del 10 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹⁴¹ Del 10 punkt 2 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691

12.7 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen öppna anläggningar där vattenbruksdjur för prydandsändamål hålls

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver vattenbruksanläggningar som är *öppna anläggningar där vattenbruksdjur för prydandsändamål hålls*, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹⁴²

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹⁴³

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska installeras på kritiska platser på vattenbruksanläggningen.
- Om det finns olika funktionella enheter på en vattenbruksanläggning ska de hållas åtskilda genom lämpliga hygienåtgärder.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor på vattenbruksanläggningen och de ska regelbundet rengöras och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan vattenbruksanläggningar, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen.
- Besökare på vattenbruksanläggningen ska kontrolleras om de utgör en sjukdomsrisk, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på vattenbruksanläggningen, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till vattenbruksanläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Döda djur ska avlägsnas från alla produktionsenheter med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt, och de ska bortskaffas i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- Vattenbruksanläggningens utrustning ska i möjligaste mån rengöras och desinficeras efter varje produktionscykel.

¹⁴² Artikel 5 samt del 11 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹⁴³ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

- Transportörernas journaler över rengöring och desinfektion ska kontrolleras innan djuren lastas eller lastas ur på vattenbruksanläggningen.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person ansvarar för genomförandet av vattenbruksanläggningens biosäkerhetsplan tillsammans med annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor, vid behov.¹⁴⁴

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på slutna anläggningar där vattenbruksdjur för prydnadsändamål hålls är enligt följande¹⁴⁵:

- Det ska finnas lämplig utrustning och lämpliga lokaler för att upprätthålla tillfredsställande djurhållningsförhållanden för de djur som hålls på vattenbruksanläggningen.
- Anläggningen ska erbjuda goda hygieniska förhållanden och möjliggöra adekvat hälsoövervakning.
- Utrustning och lokaler ska i möjligaste mån tillverkas av material som kan rengöras och desinficeras på lämpligt sätt.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk som rovdjuren utgör och vattenbruksanläggningens miljöbetingade begränsningar.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.
- Det finns ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver denna typ av godkända anläggningar av denna typ för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 33 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

¹⁴⁴ Del 11 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹⁴⁵ Del 11 punkt 2 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691

12.8 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen fartyg eller andra mobila lokaler där vattenbruksdjur hålls tillfälligt för att behandlas

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända vattenbruksanläggningar av typen fartyg eller andra godkända mobila lokaler där vattenbruksdjur hålls tillfälligt för att behandlas, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹⁴⁶

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹⁴⁷

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Fartyget eller de mobila lokalerna och all utrustning som använts under behandlingen ska rengöras och desinficeras efter en behandling och innan de flyttas till en annan vattenbruksanläggning.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor på vattenbruksanläggningen och de ska regelbundet rengöras och desinficeras.
- Utrustning får inte delas med andra vattenbruksanläggningar, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen och belägg för att det har utförts ska sparas.
- Besökare på vattenbruksanläggningen ska kontrolleras om de utgör en sjukdomsrisk, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på vattenbruksanläggningen, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till vattenbruksanläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Orsaken till dödsfall som inträffar under en behandling ska journalföras och döda djur ska avlägsnas från vattenbruksanläggningen med en frekvens som minimerar infektionstrycket och som är genomförbar med hänsyn till behandlingsschemat för de berörda vattenbruksdjuren.

¹⁴⁶ Artikel 5 samt del 12 punkt 1 i bilaga 1 i förordning (EU) 2020/691.

¹⁴⁷ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

- Döda djur avlägsnas med en frekvens som säkerställer att infektionstrycket är minimalt och de bortskaffas i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att en namngiven person ansvarar för genomförandet av vattenbruksanläggningens biosäkerhetsplan tillsammans med annan personal som rapporterar till den personen när det gäller biosäkerhetsfrågor, vid behov.¹⁴⁸

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på denna typ av godkända anläggningar är enligt följande¹⁴⁹:

- Det ska finnas lämplig utrustning och lämpliga lokaler för att upprätthålla tillfredsställande djurhållningsförhållanden för de vattenbruksdjur som hålls på anläggningen.
- Utrustning och lokaler ska i möjligaste mån tillverkas av material som lätt kan rengöras och desinficeras.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler och utrustning.
- Vid användning av automatiska system för rengöring och desinfektion ska deras effektivitet valideras innan de börjar användas och därefter med lämplig frekvens.
- Det finns ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer som driver godkända anläggningar av denna typ för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 34 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.9 Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen återutläggningsområden

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända vattenbruksanläggningar av typen återutläggningsområden, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens

¹⁴⁸ Del 12 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹⁴⁹ Del 12 punkt 2 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691

kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹⁵⁰

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹⁵¹

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska installeras på kritiska platser i återutläggningsområdet.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetsskor som enbart används i återutläggningsområdet och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan vattenbruksanläggningar, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen.
- Besökare i återutläggningsområdet ska kontrolleras om de utgör en risk för sjukdomsspridning, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls i återutläggningsområdet, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till återutläggningsområdet och när de lämnar det, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Utrustning i återutläggningsområdet ska i möjligaste mån rengöras och desinficeras efter varje reningsprocess.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på återutläggningsområden är enligt följande¹⁵²:

- Återutläggningsområdet ska i möjligaste mån erbjuda goda hygieniska förhållanden.
- Utrustning och lokaler ska i möjligaste mån tillverkas av material som kan rengöras och desinficeras på lämpligt sätt.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler i förekommande fall, utrustning och transportmedel.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör och återutläggningsområdets miljöbetingade begränsningar.

¹⁵⁰ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

¹⁵¹ Artikel 5 samt del 7 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

¹⁵² Del 7 punkt 2 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver denna typ av godkända anläggningar, för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 29 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.10 **Kontrollpunkter för godkända vattenbruksanläggningar av typen leveranscentraler**

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver vattenbruksanläggningar av typen *leveranscentraler*, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹⁵³

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats.¹⁵⁴

I biosäkerhetsplanen ska särskild hänsyn ha tagits till:

- Desinfektionsställen ska installeras på kritiska platser i leveranscentralen.
- Personalen ska ha tillgång till arbetskläder och arbetskor som enbart används vid leveranscentralen och regelbundet rengörs och desinficeras.
- Utrustning får inte delas mellan anläggningar, men om detta inte går att undvika ska det finnas ett lämpligt protokoll för rengöring och desinfektion av utrustningen.
- Besökare vid leveranscentralen ska kontrolleras om de utgör en risk för sjukdomsspridning, och sådana besökare ska
 - bära skyddskläder och skyddsskor som tillhandahålls på anläggningen, eller
 - rengöra och desinficera medhavda skyddskläder och skyddsskor vid ankomsten till anläggningen och när de lämnar den, om kläderna och skorna inte är engångsartiklar.
- Leveranscentralens utrustning ska rengöras och desinficeras efter leveransen.
- Utgåendevatten från leveranscentralen som inte genomgått lämplig behandling får inte släppas ut direkt i vattenförekomster när de vattenlevande djurens hälsostatus kan äventyras av förtecknade eller nya sjukdomar.

¹⁵³ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

¹⁵⁴ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691 samt del 6 punkt 1 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på leveranscentraler är enligt följande:

- Leveranscentralen ska erbjuda goda hygieniska förhållanden.
- Utrustning och lokaler ska tillverkas av material som kan rengöras och desinficeras på lämpligt sätt.
- Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör.
- Det ska finnas lämplig desinfektionsutrustning för att säkerställa att utgåendevatten som släpps ut från leveranscentralen behandlas vid behov så att det säkerställs att eventuella agens som orsakar förtecknade eller nya sjukdomar är fullständigt inaktiverade före utsläppet.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända anläggningar av denna typ för journaler enligt artikel 186.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 28 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

12.11 **Kontrollpunkter för godkända livsmedelsanläggningar för sjukdomskontroll**

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända *livsmedelsanläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur*, ska ha utvecklat och dokumenterat en biosäkerhetsplan där det har identifierats hur en sjukdomsagens kan ta sig in i anläggningen och hur den kan spridas inom anläggningen och överföras från den ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar.¹⁵⁵

Biosäkerhetsplanen ska ha tagit hänsyn till den särskilda karaktären hos anläggningen och identifierat riskreducerande åtgärder för varje biosäkerhetsrisk som har identifierats. I biosäkerhetsplanen ska för situationer där djur som är smittade med en förtecknad eller ny sjukdom slaktas eller bearbetas i lokalerna särskild hänsyn ha tagits till att:

- Besökare ska undvikas på anläggningen, men om det inte går att undvika besök ska besökarna kontrolleras och aktören ska förse dem med skyddskläder och

¹⁵⁵ Artikel 5 i förordning (EU) 2020/691.

skyddsskor som på ett säkert sätt bortskaffas eller rengörs och desinficeras efter användning.

- Personalen på livsmedelsanläggningen för sjukdomskontroll av vattenlevande djur ska bära arbetskläder och arbetsskor som ska rengöras och desinficeras med lämplig frekvens.
- Det ska finnas ett lämpligt desinfektionssystem som säkerställer att utgåendevattnet från livsmedelsanläggningen för sjukdomskontroll av vattenlevande djur behandlas på lämpligt sätt så att eventuella sjukdomsagens är inaktiverade innan vattnet släpps ut.
- Det ska finnas ett lämpligt system för att säkerställa insamling och lämpligt bortskaffande av animaliska biprodukter; dessa biprodukter ska bearbetas som kategori 1- eller kategori 2-material i enlighet med artikel 12 eller 13 i förordning (EG) nr 1069/2009.
- Lämplig rengöring och desinfektion ska vara genomförd innan det kommer nya sändningar av vattenlevande djur för bearbetning.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att säkerställa att alla transportmedel och behållare som används för att leverera vattenbruksdjur till en livsmedelsanläggning för sjukdomskontroll av vattenlevande djur rengörs och desinficeras innan de lämnar anläggningen.¹⁵⁶

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att lokaler och utrustning på livsmedelsanläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur är enligt följande:

- Det ska vara lätt att rengöra och desinficera golv, väggar och all annan materiel eller utrustning.
- Det ska finnas lämplig desinfektionsutrustning för att säkerställa att allt utgåendevatten som släpps ut från livsmedelsanläggningen för sjukdomskontroll av vattenlevande djur behandlas på ett sätt som garanterar att eventuella smittämnen som orsakar förtecknade eller nya sjukdomar är fullständigt inaktiverade före utsläppet.
- Det ska finnas lämplig utrustning, som är förenlig med den typ av produktion som bedrivs, för rengöring och desinfektion av lokaler, utrustning och transportmedel.
- Det ska finnas lämpliga åtgärder för att bekämpa rovdjur, med beaktande av den risk för sjukdomsspridning som rovdjuren utgör.

Kontrollmyndigheten ska kontrollera att aktörer, som driver godkända livsmedelsanläggningar för sjukdomskontroll av vattenlevande djur för journaler

¹⁵⁶ Artikel 5 samt del 4 i bilaga I i förordning (EU) 2020/691.

enligt artikel 187.1 i förordning (EU) 2016/429, artikel 26 i förordning (EU) 2020/691 och 3 kap. 18 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:13) om registrering, godkännande, spårbarhet, förflyttning, införsel samt export med avseende på djurhälsa.

13 Hur övervakningen ska utföras

13.1 Innehållet i den riskbaserade övervakning på vattenbruksanläggningar eller grupper av vattenbruksanläggningar som genomförs i enlighet med artikel 26 i förordning (EU) 2016/429

Journalkontroller, kliniska inspektioner och laboratorieundersökningar på de **godkända vattenbruksanläggningar** där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur som avses i artikel 7 i förordning (EU) 2020/691, ska utföras enligt följande:¹⁵⁷

- a. De journaler som förs i enlighet med skyldigheten att föra journal i artikel 186 i förordning (EU) 2016/429 och i enlighet med artiklarna 23, 32 och 33 i förordning 2020/691 ska granskas för en bedömning av om det finns några tecken på ökad dödlighet eller förekomst av en förtecknad eller ny sjukdom på vattenbruksanläggningen som ska beaktas vid ett veterinärbesök.
- b. Alla delar av vattenbruksanläggningen ska undersökas och särskild uppmärksamhet ska ägnas de produktionsenheter där ökad dödlighet har angetts i de journaler som avses i led a.
- c. Om det efter en granskning av journalerna eller en klinisk inspektion av alla produktionsenheter inte framkommit att det finns några tecken på förekomst av en förtecknad eller ny sjukdom ska man inte behöva ta prover för laboratorieundersökning.
- d. Om nydöda eller döende vattenbruksdjur identifierats ska ett representativt urval av dessa vattenbruksdjur undersökas kliniskt, såväl externt som internt, så att man kan avgöra om det föreligger patologiska förändringar; denna undersökning ska särskilt syfta till att påvisa förtecknade eller nya sjukdomar.
- e. Om resultatet av den kliniska undersökning som föreskrivs i led d leder till misstanke om förekomst av en sådan förtecknad eller ny sjukdom på en

¹⁵⁷ Del 2 i bilaga II i förordning (EU) 2020/691.

vattenbruksanläggning i en medlemsstat eller zon där ett utrottningsprogram genomförs eller som har förklarat fri från den särskilda sjukdomen, ska ett prov tas på vattenbruksdjur från den vattenbruksanläggningen och genomgå en laboratorieundersökning i enlighet med tillämpligt kapitel i del II i bilaga VI till delegerad förordning (EU) 2020/689.

- f. Om resultatet av den kliniska undersökning som föreskrivs i led d leder till misstanke om förekomst av en förtecknad sjukdom på en vattenbruksanläggning där ett övervakningsprogram genomförs avseende den särskilda sjukdomen i kategori C, ska ett prov tas på vattenbruksdjur från vattenbruksanläggningen och genomgå en laboratorieundersökning i enlighet med tillämpligt kapitel i del III i bilaga VI till delegerad förordning (EU) 2020/689.
- g. Om resultatet av den kliniska undersökning som föreskrivs i led d leder till misstanke om en ny sjukdom ska ett prov tas på vattenbruksdjur från vattenbruksanläggningen och genomgå en laboratorieundersökning för att man ska kunna identifiera den nya sjukdomen i fråga.

Journalkontroller, kliniska undersökningar och laboratorieundersökningar på de **godkända grupper av vattenbruksanläggningar** där vattenbruksdjur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som produkter av animaliskt ursprung från vattenbruksdjur som avses i artikel 8 ska utföras enligt följande:

- a. De tillämpliga journaler som hålls av varje vattenbruksanläggning i gruppen vattenbruksanläggningar eller för en sådan vattenbruksanläggnings räkning i enlighet med artikel 186 i förordning (EU) 2016/429 och artikel 24 i den här förordningen ska granskas för en bedömning av om det finns några sådana tecken på ökad dödlighet eller förekomst av en förtecknad eller ny sjukdom som ska beaktas när det beslutas vilken vattenbruksanläggning i gruppen som ska besökas med avseende på riskbaserad övervakning.
- b. När den granskning av journalerna som avses i led a tyder på ökad dödlighet eller förekomst av en förtecknad eller ny sjukdom i en viss vattenbruksanläggning i gruppen ska den anläggningen besökas inom ramen för riskbaserad övervakning; stegen i punkt 1 b–g ska följas under det besöket.
- c. När den granskning av journalerna som avses i led a inte tyder på ökad dödlighet eller förekomst av en förtecknad eller ny sjukdom i en vattenbruksanläggning i gruppen ska besök inom ramen för riskbaserad övervakning göras
 - i. efter riskbedömningen, i den eller de vattenbruksanläggningar i gruppen där risken för att en sjukdom introduceras är störst, eller

- ii. på den anläggning som haft flest förflyttningar av vattenbruksdjur för vidare hållning efter det senaste besöket inom ramen för riskbaserad övervakning.

I bägge fallen ska stegen i punkt 1 c–g följas under besöket inom ramen för riskbaserad övervakning.

13.2 Allmänna krav för hälsobesök och provtagning för VHS, IHN¹⁵⁸ och IPN

Hälsobesök och provtagning för den övervakning som avses i artikel 3.2 b ii i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 ska uppfylla följande krav:

- Hälsobesök, och i tillämpliga fall provtagning, ska göras under den tid på året då vattentemperaturen är lägre än 14 °C. Om temperaturer under 14 °C inte nås ska dock proverna tas vid de lägsta årstemperaturerna.
- Om det krävs riktad övervakning av vilda populationer när ett utrotningsprogram omfattar få vattenbruksanläggningar ska provtagningsplatsernas antal och geografiska fördelning bestämmas så att man får en rimlig täckning av medlemsstaten eller zonen. Provtagningsplatserna ska vara representativa för de olika ekosystem där vilda populationer av mottagliga arter förekommer.
- När anläggningar eller vilda populationer ska vara föremål för hälsobesök eller provtagning mer än en gång om året, i enlighet med avsnitten 4, ska mellanrummen mellan hälsobesöken och mellan provtagningarna vara minst fyra månader, eller så långa som möjligt, med beaktande av de temperaturkrav som föreskrivs i led a.
- Alla produktionsenheter, t.ex. dammar, bassänger och nätkassar, ska undersökas med avseende på förekomst av döda eller svaga fiskar eller fiskar med onormalt beteende. Särskild uppmärksamhet ska ägnas området kring vattenutsläpp, där svag fisk brukar samlas på grund av det strömmande vattnet.
- Den fisk av förtecknade arter som ska samlas in som prover ska väljas ut på följande sätt:
 - Vid förekomst av regnbåge ska endast fisk av den arten väljas för provtagning, utom när det förekommer andra mottagliga arter som uppvisar typiska tecken på VHS eller IHN. Om regnbåge inte förekommer ska provet vara representativt för alla andra mottagliga arter som förekommer.
 - Om det förekommer svaga fiskar, fiskar med onormalt beteende eller nydöda fiskar (ej sönderfallande/ruttna) ska sådana fiskar väljas. Om

¹⁵⁸ Bilaga VI, del II, kap. 1 avsnitt 1 i förordning (EU) 2020/689.

mer än en vattentäkt används för fiskproduktionen ska fisk från samtliga vattentäkter ingå i provet.

- Den utvalda fisken ska omfatta fisk som samlats in på sådant sätt att anläggningens alla produktionsenheter, t.ex. nätkassar, bassänger och dammar, och alla årsklasser är proportionellt representerade i provet.

13.3 Allmänna krav för hälsobesök och provtagning för ILA HPRΔ-virus¹⁵⁹

Hälsobesök och provtagning för den övervakning som avses i artikel 3.2 b ii i kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/689 ska uppfylla följande krav:

- När hälsobesök och provtagning på anläggningar ska göras mer än en gång om året i enlighet med avsnitten 4 ska mellanrummen mellan hälsobesöken eller provtagningarna vara så långa som möjligt.
- Om det krävs riktad övervakning av vilda populationer när utrotningsprogrammet omfattar få vattenbruksanläggningar ska provtagningsplatsernas antal och geografiska fördelning bestämmas så att man får en rimlig täckning av medlemsstaten eller zonen.
- Provtagningsplatserna ska vara representativa för de olika ekosystem där vilda populationerna av mottagliga arter förekommer. Alla produktionsenheter, t.ex. dammar, bassänger och nätkassar, ska undersökas med avseende på förekomst av döda eller svaga fiskar eller fiskar med onormalt beteende.
- Särskild uppmärksamhet ska ägnas kassarnas kanter eller området kring vattenutsläpp, där svag fisk brukar samlas på grund av det strömmande vattnet.
- Den fisk av förtecknade arter som ska samlas in som prover ska väljas ut på följande sätt:
 - Vid förekomst av atlantlax ska endast fisk av den arten väljas för provtagning, utom när det förekommer andra mottagliga arter som uppvisar typiska tecken på infektion med ILA HPRΔ-virus. Om atlantlax inte förekommer på anläggningen ska provet vara representativt för alla andra mottagliga arter som förekommer.
 - Om det förekommer döende eller nydöda fiskar (ej sönderfallande/ruttna) ska sådana fiskar väljas, särskilt fisk som uppvisar anemi, hemorragi eller andra kliniska tecken på cirkulationsrubbingar. Om mer än en vattentäkt används för fiskproduktionen ska fisk från samtliga vattentäkter ingå i provet.

¹⁵⁹ Bilaga VI, del II, kap. 2 avsnitt 1 i förordning (EU) 2020/689.

- Den utvalda fisken ska omfatta fisk som samlats in på sådant sätt att anläggningens alla produktionsenheter, t.ex. nätkassar, bassänger och dammar, och alla årsklasser är proportionellt representerade i provet.

Tabell 1. Exempel på hur identifiering och bedömning av risk samt riskreducerande åtgärd som krävs i biosäkerhetsplanen kan struktureras.

Risk	Bedömning av riskens art eller storlek	Riskreducerande åtgärd
1. Sjukdomsagens/smitta kan ta sig in i anläggningen		
a) introduktion via inkommande djur		
b) introduktion via		
c) introduktion via		
d) introduktion via		
2. Sjukdomsagens/smitta kan spridas inom anläggningen		
a) spridning via vatten		
b) spridning via djur		
c) spridning via personer		
d) spridning via utrustning/redskap		
e) spridning via		
f) Spridning via		
3. Sjukdomsagens/smitta kan överföras från anläggningen ut i miljön eller till andra vattenbruksanläggningar		
a) spridning via vatten		
b) spridning via djur		
c) spridning via		
d)		

Tabell 2. Riskklasser för olika typer av verksamheter

	Verksamhet enligt CVR2 ¹⁶⁰	Risk-klass generell på en 9-gradig skala	Risksänkande faktor	Riskhöjande faktor	Slutlig riskklass
1	Anläggning där djur hålls i syfte att flyttas därifrån levande eller som livsmedel - exklusive blöt- och kräftdjur ¹⁶¹				
1.1	avelsfisk, kompensationsodling, miljöåtgärd, produktion av yngel, sättfisk och utsättning				
1.1.1	kassar	1	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 3. Ingen utleverans 4. Utleverans till samma vattenområde 5. Kapacitet upp till 4 ton	6. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>1</u> 1. +11 2. +6 3. +3 4. +2 5. +3 6. -3
1.1.2	landbaserade (icke RAS, recirkuleringsgrad under 90 %)	2	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2.a) Grundvatten, kommunalt vatten eller vattenrening på ingående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening). 2.b) Rening av utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans till samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton	7. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>2</u> 1. +10 2.a) +2 2.b) +3 3. +6 4. +3 5. +2 6. +3 7. -3
1.1.3	landbaserade RAS-anläggningar (recirkuleringsgrad 90 % och över)	4	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2. a) Grundvatten, kommunalt vatten eller vattenrening på ingående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening). 2 b) Rening av utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton	7. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>4</u> 1. +6 2.a) +3 2.b) +5 3. +6 4. +3 5. +2 6. +3 7. -3
1.1.4	Sådana under 1.1. som varken passar in under 1.1.1, 1.1.2 eller 1.1.3	1	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde	6. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>1</u> 1. +11 2. +6 3. +3 4. +2

¹⁶⁰ Denna tabell är gjord för att kunna användas för registrerade uppgifter i CVR2. För att förstå exakt vad dessa typer av anläggningar som riskklassas är behöver man känna till vad förkortningarna i CVR2 står för.

¹⁶¹ I lagstiftningen heter anläggningstypen ”Anläggning där djur hålls i syfte att flyttas därifrån antingen levande eller som livsmedel”. I CVR2 är det förkortat till ”Anläggning där djur hålls i syfte att flyttas levande eller som livsmedel”

			3. Ingen utleverans 4. Utleverans samma vattenområde 5. Kapacitet upp till 4 ton		5. +3 6. - 3
1.2	konsumtion				
1.2.1	kassar	2	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 3. Ingen utleverans 4. Utleverans samma vattenområde 5. Kapacitet upp till 4 ton	6. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>2</u> 1. +10 2. +6 3. +3 4. +2 5.+3 6. - 3
1.2.2	landbaserade anläggningar (icke RAS, recirkuleringsgrad under 90 %)	3	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2.a) Grundvatten, kommunalt vatten eller vattenrening på ingående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening). 2.b) Rening av utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton	7. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>3</u> 1. +9 2.a) +2 2.b) +3 3. +6 4. +3 5. +3 6. +2 7. - 3
1.2.3	RAS-anläggningar (recirkuleringsgrad 90 % och över)	5	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2.a) Grundvatten, kommunalt vatten eller vattenrening på ingående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening). 2.b) Rening av utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton	5. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>5</u> 1. +8 2.a) +3 2.b) +5 3. +6 4. +3 5. +2 6. +3 7. - 3
1.2.4	övriga (akvarium, backar, bassänger, burar, dammar, jorddammar, kar, kläckrännor, korgar, naturdamm, stormaskiga nät och tråg)	1	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar. 2. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 3. Ingen utleverans 4. Utleverans samma vattenområde 5. Kapacitet upp till 4 ton	6. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>1</u> 1. +11 2.+ 6 3. +3 4. +2 5. +3 6. - 3
2	Anläggning där blötdjur hålls i syfte att flyttas därifrån levande eller som livsmedel	6	1. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 2. Kapacitet upp till 4 ton	3. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>6</u> 1. +3 2. +3 3. - 3
3	Anläggning där kräftdjur hålls i syfte att flyttas därifrån levande eller som livsmedel	1	1. Om djurarten är flodkräfta 2.a) Grundvatten, kommunalt vatten eller vattenrening på ingående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening). 2.b) Rening av utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Om anläggningen har ingen inleverans	7. Inleverans av levandedjur eller rom från annat land	<u>1</u> 1. +8 2.a) +2 2.b) +6 3. +6 4.+3 5. +2

			eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton		6. +3 7. - 3
4	Reningsanläggningar (blötdjur) ¹⁶²	2	1. Om djurarten är flodkräfta 2. Vattenrening på utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton		<u>2</u> 3.+8 2.+7 3.+7 4. +3 5. +2 6. +3
5	Leverans-centraler (blötdjur) ¹⁶³	2	1. Om djurarten är flodkräfta 2. Vattenrening på utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen inleverans eller inleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 4. Ingen utleverans 5. Utleverans samma vattenområde 6. Kapacitet upp till 4 ton		<u>2</u> 1.+8 2.+7 3.+7 4.+3 5.+2 6. +3
6	Återutläggningsområden (blötdjur) ¹⁶⁴	2	1. Ingen utleverans eller utleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 2. Ingen utleverans 3. Utleverans samma vattenområde 4. Kapacitet upp till 4 ton		<u>2</u> 1.+7 2. +3 3. +2 4. +3
7	Karantänsanläggningar ¹⁶⁵	9	1. Ingen utleverans 2. Utleverans samma vattenområde 3. Kapacitet upp till 4 ton		<u>9</u> 1. +3 2. +2 3. +3

¹⁶² Reningsanläggning: anläggning med tank, försörd med rent havsvatten, i vilken blötdjur placeras under den tid som krävs för att reducera kontaminering så att blötdjurens blir tjänliga som livsmedel. Definitionen finns i artikel 2.2 i förordning (EU) 2020/691. I CVR2 är anläggningstypen förkortad till Reningsanläggning (blötdjur).

¹⁶³ Leveranscentral: anläggning, på land eller på kusten, avsedd för mottagning, konditionering, tvättning, rening, storlekssortering och förpackning av blötdjur avsedda att användas som livsmedel. Definitionen finns i artikel 2.3 i förordning (EU) 2020/691. I CVR2 är anläggningstypen förkortad till Leveranscentral (blötdjur).

¹⁶⁴ Återutläggningsområde: varje område av sötvatten, hav, flodmyrning eller lagun med klart markerade gränser, angivna med bojar, stolpar eller annan fast anordning, och som används uteslutande för naturlig rening av blötdjur. Definitionen finns i artikel 2.4 i förordning (EU) 2020/691. I CVR2 är anläggningstypen förkortad till Återutläggningsområde (blötdjur).

¹⁶⁵ Karantän är definierat i artikel 4.38 i EU:s djurhälsoförordning: isolering av djur, så att de inte har någon direkt eller indirekt kontakt med djur utanför den epidemiologiska enheten, för att säkerställa att en eller flera fastställda sjukdomar inte sprids medan de isolerade djuren observeras under en fastställd tidsperiod och vid behov genomgår testning och behandling.

8	Isolerings- anläggning där vektorarter hålls ¹⁶⁶	9	1. Ingen utleverans 2. Utleverans samma vattenområde 3. Kapacitet upp till 4 ton		9 1. +3 2. +2 3. +3
9	Livsmedels- anläggning för sjukdomskontroll ¹⁶⁷	1	1. Håller ej arter som är mottagliga för förtecknade sjukdomar 2. Landbaserad och har vattenrening på ingående/utgående vatten (filter och biologisk rening räknas ej som rening) 3. Ingen utleverans 4. Utleverans samma vattenområde 5. Kapacitet upp till 4 ton		1 1 +8 2 +5 3.+3 4. +2 5. +3
10	Sluten anläggning ¹⁶⁸ där prydnadsdjur hålls - alltid förtecknade arter				
10.1	Grossister och liknande	Låg risk till översyn skett			Låg risk
10.2	Djurparker	Låg risk till översyn skett			Låg risk
10.3	Försöksdjursanläggningar, universitet	Låg risk tills översyn skett			Låg risk
11	Öppen anläggning ¹⁶⁹ där prydnadsdjur hålls - alltid förtecknade arter!	1	1. Om anläggningen har ingen utleverans eller utleverans av levandedjur eller rom från samma vattenområde 2. Ingen utleverans 3. Utleverans samma vattenområde 4. Kapacitet upp till 4 ton		1 1.+7 2. +3 3. +2 4. +3

¹⁶⁶ Isolering definieras i artikel 2.5 i förordning (EU) 2020/691 som: när vattenbruksdjur hålls på en vattenbruksanläggning där de inte kommer i kontakt med några andra arter av vattenlevande djur vare sig direkt genom samma livsmiljö eller indirekt genom vattenförsörjningen

¹⁶⁷ Livsmedelsanläggning för sjukdomskontroll av vattenlevande djur: Ett livsmedelsföretag som är godkänt i enlighet med artikel 179 i EU:s djurhälsoförordning.

¹⁶⁸ Sluten anläggning: vattenbruksanläggning där utgåendevattnet genomgår en behandling som kan inaktivera agens som orsakar förtecknade sjukdomar eller nya sjukdomar innan det släpps ut i öppet vatten. Definieras i artikel 2.6 i förordning (EU) 2020/691.

¹⁶⁹ Öppen anläggning: vattenbruksanläggning där utgåendevattnet släpps ut direkt i öppet vatten utan behandling för att inaktivera agens som orsakar förtecknade sjukdomar eller nya sjukdomar. Definieras i artikel 2.7 i förordning (EU) 2020/691.

12	Fartyg eller mobila lokaler ¹⁷⁰	6	1. Endast underarter av arten Läppfisk med inriktning Bekämpning av parasit, med Inleverans endast från samma vattenområde, samt max en vecka innan leverans 2. Ingen utleverans 3. Utleverans samma vattenområde 4. Kapacitet upp till 4 ton	5. Om anläggningen har utgående vatten utan rening	6 1. +6 2. +3 3. +2 4. +3 5. -5
13	Endast registrerade, t.ex. extensiv damm eller anläggning med tillfällig hållning för utsättning, anläggningar som undantag godkännande pga liten verksamhet	Låg risk			Låg risk
14	Smittade, oavsett om de är godkända eller endast registrerade ges hög risk följande 2 år efter friskförklarad	Hög risk			Hög risk

¹⁷⁰ Fartyg eller andra mobila lokaler där vattenbruksdjur hålls tillfälligt för att behandlas eller genomgå andra förfaranden som används i djurhållningen, vilket är en anläggningstyp som ska godkännas enligt artikel 4 e i förordning (EU) 2020/691.

Tabell 3. Förtecknade arter som finns¹⁷¹ som grunddata i CVR2

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
Fisk	Abborre	Perca fluviatilis	EHN	
Fisk	Afrikansk mal	Clarias gariepinus		VHS, IHN
Kräftdjur	Amerikansk hummer	Homarus americanus	WSSV	
Blötdjur	Amerikanskt ostron	Crassostrea virginica	Mikrocytos mackini, Perkinsus marinus	WSSV, Bonamia exitiosa, Taura- syndromvirus, yellowheadvirus
Blötdjur	Argentinskt ostron	Ostrea puelchana	Bonamia exitiosa, Martelia refringens	
Fisk	Atlanthelgeflundra	Hippoglossus hippoglossus	IHN	IHN
Fisk	Atlantlax	Salmo salar	ILA, IHN, IPN, GS, SAV, BKD, VHS	
Blötdjur	Australiskt ostron	Ostrea angasi	Bonamia exitiosa, Bonamia ostreae, Martelia refringens	
Fisk	Blåfenad tonfisk	Thunnus thynnus		VHS
Blötdjur	Blåmussla	Mytilus edulis		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV
Fisk	Brun havsabborre	Epinephelus marginatus		VHS
Fisk	Bröding	Salvelinus alpinus x S. fontinalis	BKD, IPN*	
Fisk	Bäckröding	Salvelinus fontinalis	IHN, IPN, GS, BKD	VHS
Blötdjur	Chilenskt ostron	Ostrea chilensis	Bonamia exitiosa, Bonamia ostreae, Martelia refringens	
Fisk	Chinook-lax	Oncorhynchus tshawytscha	IHN, IPN, VHS, BKD	
Fisk	Europeisk ål	Anguilla anguilla	IPN*	
Blötdjur	Europeiskt havsöra	Haliotis tuberculata		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV
Blötdjur	Europeiskt ostron	Ostrea edulis	Mikrocytos mackini, Bonamia exitiosa, Bonamia ostreae, Martelia refringens	yellowheadvirus, Taura- syndromvirus, WSSV
Fisk	Femtömmad skärlänga	Onos mustelus		
Fisk	Fjällröding	Salvelinus alpinus	IHN, GS, BKD, IPN*	VHS
Kräftdjur	Flodkräfta	Astacus astacus	WSSV	IHN
Fisk	Fläckpagell	Pagellus bogaraveo		VHS
Kräftdjur	Gaffelräka	Penaeus kerathurus	WSSV	Taura- syndromvirus, Perkinsus marinus
Fisk	Grå multe	Mugil cephalus		VHS
Fisk	Gräskarp	Ctenopharyngodon idella	SVC	KHV
Fisk	Guldfisk	Carassius auratus	SVC	VHS, KHV, EHN, IHN

¹⁷¹ Uppdatering i vattenbruksregistret vad gäller förtecknade arter för förtecknade sjukdomar enligt förordning *kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/925 om ändring av bilagan till genomförandeförordning (EU) 2018/1882 vad gäller förtecknade sjukdomar hos vattenlevande djur och förteckningen över djurarter och grupper av djurarter som utgör en betydande risk för spridning av dessa förtecknade sjukdomar* är beställd och kommer genomföras i början av 2023.

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
Fisk	Guldsparid	<i>Sparus aurata</i>		VHS
Blötdjur	Gyllene venusmussla	<i>Venerupis aurea</i>		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV, <i>Marteilia refringens</i> , <i>Bonamia ostreae</i>
Fisk	Gädda	<i>Exos lucius</i>	IHN, EHN, VHS, SVC*, VHS	
Fisk	Gös	<i>Sander lucioperca</i>		VHS, IHN
Fisk	Harr	<i>Thymallus thymallus</i>	VHS, BKD, GS, IPN*	
Fisk	Havsabborre	<i>Dicentrarchus labra</i>		VHS
Fisk	Havsgös	<i>Argyrosomus regius</i>		VHS
Kräftdjur	Hummer	<i>Homarus gammarus</i>	WSSV	Taura- syndromvirus, <i>Perkinsus marinus</i>
Fisk	Hundlax	<i>Oncorhynchus keta</i>	IHN, IPN, BKD, VHS	
Fisk	Hus	<i>Huso huso</i>		VHS, IHN
Blötdjur	Hård venusmussla	<i>Mercenaria mercenaria</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, <i>Marteilia refringens</i> , <i>Bonamia ostreae</i>
Fisk	Id	<i>Leuciscus idus</i>	SVC	EHN, VHS, IHN
Kräftdjur	Indisk viträka	<i>Penaeus indicus</i>	WSSV	Taura- syndromvirus, <i>Perkinsus marinus</i>
Fisk	Japansk rödbraxen	<i>Pagrus major</i>		VHS
Fisk	Japansk var	<i>Paralichthys olivaceus</i>	VHS	
Blötdjur	Japansk venusmussla av arten <i>Meretrix lusoria</i>	<i>Meretrix lusoria</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, <i>Marteilia refringens</i> , <i>Bonamia ostreae</i>
Blötdjur	Japansk venusmussla av arten <i>Ruditapes philippinarum</i>	<i>Ruditapes philippinarum</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, <i>Marteilia refringens</i> , <i>Bonamia ostreae</i>
Blötdjur	Japanskt jätteostron	<i>Crassostrea gigas</i>	<i>Mikrocytos mackini</i> , <i>Perkinsus marinus</i> , OsHV-1 ?var	yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, <i>Bonamia exitiosa</i>
Fisk	Kanadaröding	<i>Salvelinus namaycush</i>	VHS, IHN, GS, BKD, IPN*	
Fisk	Katla	<i>Catla (Gibelion) catla</i>		
Fisk	Kolja	<i>Melanogrammus aeglefinus</i>	VHS	IHN
Kräftdjur	Krabbor av släktet <i>Brachyura</i>	<i>Brachyura</i> spp.	WSSV	<i>Perkinsus marinus</i> , Taura-syndromvirus
Kräftdjur	Kräftarten <i>Cherax destructor</i>	<i>Cherax destructor</i>	WSSV	Taura- syndromvirus, <i>Perkinsus marinus</i>
Kräftdjur	Kräftdjur av släkten <i>Macrobrachium</i>	<i>Macrobrachium</i>	WSSV	
Fisk	Kröding	<i>Salvelinus alpinus</i> x <i>S. namaycush</i>	BKD, IPN*	
Kräftdjur	Kurumaräka	<i>Penaeus japonicus</i>	WSSV	<i>Perkinsus marinus</i> , Taura-syndromvirus
Kräftdjur	Languster	<i>Palinurus</i> spp.	WSSV	<i>Perkinsus marinus</i> , Taura-syndromvirus
Fisk	Leuciscus-arter	<i>Leuciscus</i> spp.		EHN, VHS, IHN
Blötdjur	Liten venusmussla	<i>Venerupis pullastra</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV,

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
				Bonamia ostreae, Marteilia refringens
Fisk	Läppfisk	Labridae spp.	VHS	
Fisk	Mal	Silurus glanis	SVC	VHS, IHN
Fisk	Malar	Ictalurus spp.		VHS, IHN
Kräftdjur	Mangrovekrabba	Scylla serrata	WSSV	Taura- syndromvirus, Perkinsus marinus
Fisk	Marmorerad öring	Salmo marmoratus	VHS, IHN, BKD	
Fisk	Marmorkarp	Aristichthys nobilis	SVC	EHN, VHS, IHN
Fisk	Masou-lax	Oncorhynchus masou	IHN, IPN, BKD, VHS	
Blötdjur	Medelhavsblåmussla	Mytilus galloprovincialis		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV
Blötdjur	Musslor av arten Donax trunculus	Donax trunculus		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV, Bonamia ostreae, Marteilia refringens
Blötdjur	Musslor av släktet Atrina spp.	Atrina spp.		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV
Fisk	Mört	Rutilus rutilus		VHS, EHN, IHN
Fisk	Niltilapia	Oreochromis niloticus	VHS	
Blötdjur	Ostron av arten Ostrea conchaphila	Ostrea conchaphila	Mikrocytos mackini, Bonamia ostreae	
Blötdjur	Ostron av arten Ostrea denselammellosa	Ostrea denselammellosa	Bonamia ostreae	
Fisk	Pangasiusmal	Pangasius pangasius		VHS, IHN
Fisk	Piggvar	Schopthalmus maximus	VHS	
Blötdjur	Portugisiskt ostron	Crassostrea angulata		Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV, Bonamia exitiosa
Fisk	Prickig dvärgmal	Ictalurus punctatus		VHS, IHN
Fisk	Regnbåge	Oncorhynchus mykiss	EHN, VHS, IHN, ILA, IPN, GS, SAV, BKD	
Fisk	Rohu	Labeo rohita		
Fisk	Ruda	Carassius carassius	SVC	EHN, VHS, IHN
Fisk	Rysk stör	Acipenser gueldenstaedtii		VHS, IHN
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus aztecus	Penaeus aztecus	Taura-syndromvirus, WSSV	
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus duorarum	Penaeus duorarum	WSSV	
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus monodon	Penaeus monodon	yellowheadvirus, WSSV, Taura-syndromvirus	
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus setiferus	Penaeus setiferus	Taura-syndromvirus, WSSV	
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus stylirostris	Penaeus stylirostris	Taura-syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV	Perkinsus marinus
Kräftdjur	Räkor av arten Penaeus vannamei	Penaeus vannamei	Taura-syndromvirus,	Perkinsus marinus

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
			yellowheadvirus, WSSV	
Kräftdjur	Röd sumpkräfta	<i>Procambarus clarkii</i>	WSSV	IHN
Fisk	Röd trumfisk	<i>Sciaenops ocellatus</i>		VHS
Fisk	Rödbraxen	<i>Pagrus pagrus</i>		VHS
Fisk	Röding	<i>Salvelinus leucomaenis</i>	BKD, IPN*	
Fisk	Rödpagell	<i>Pagellus erythrinus</i>		VHS
Blötdjur	Sandmussla	<i>Mya arenaria</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, Marteilia refringens, Bonamia ostreae
Fisk	Sarv	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>		EHN, VHS, IHN
Blötdjur	Sepiabläckfisk	<i>Sepia officinalis</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV,
Fisk	Sibirisk stör	<i>Acipenser Baerii</i>		VHS, IHN
Kräftdjur	Signalkräfta	<i>Pacifastacus leniusculus</i>	WSSV	IHN
Fisk	Silverkarp	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	SVC	EHN, VHS, IHN
Fisk	Silverlax	<i>Oncorhynchus kisutch</i>	IHN, IPN, VHS, BKD	
Kräftdjur	Simkrabba	<i>Portunus puber</i>	WSSV	Taura- syndromvirus, Perkinsus marinus
Fisk	Skarpsill	<i>Sprattus sprattus</i>	VHS	
Fisk	Skrubbskädda	<i>Platichthys flesus</i>		IHN
Fisk	Skuggfisk	<i>Umbrina cirrosa</i>		VHS
Fisk	Skär lax	<i>Oncorhynchus rhodurus</i>	IHN, IPN, VHS, BKD	
Blötdjur	Snäckor av arten Haliotis discus hannai	<i>Haliotis discus hannai</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV,
Fisk	Sockeyelax	<i>Oncorhynchus nerka</i>	IHN, IPN, VHS, BKD	
Fisk	Spetsnosblecka	<i>Diplodus puntazzo</i>		VHS
Fisk	Splejk	<i>S. fontinalis</i> x <i>S. namaycush</i>	BKD, IPN*	
Fisk	Stenbit	<i>Cyclopteridae spp.</i>	VHS	
Fisk	Sterlett	<i>Acipenser ruthenus</i>		VHS, IHN
Fisk	Stillahavstorsk	<i>Gadus macrocephalus</i>	VHS	
Fisk	Stjärnstör	<i>Acipenser stellatus</i>		VHS, IHN
Blötdjur	Stor kammussla	<i>Pecten maximus</i>		yellowheadvirus, Bonamia ostreae, Taura-syndromvirus, WSSV
Kräftdjur	Stor sötvattenräka	<i>Macrobrachium rosenbergii</i>	WSSV	Taura- syndromvirus, Perkinsus marinus
Blötdjur	Stor venusmussla	<i>Ruditapes decussatus</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV, Marteilia refringens, Bonamia ostreae
Blötdjur	Strandsnäcka	<i>Littorina littorea</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV,
Fisk	Stör	<i>Acipenser sturio</i>		VHS, IHN
Fisk	Sutare	<i>Tinca tinca</i>	SVC	EHN, VHS, IHN
Fisk	Svart dvärgmal	<i>Ameiurus melas</i>	EHN	VHS, IHN

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
Fisk	Tandbraxen	<i>Dentex dentex</i>		VHS
Fisk	Tilapia	<i>Oreochromis spp.</i>		VHS
Fisk	Tjocktunga	<i>Solea senegalensis</i>		VHS
Fisk	Tonfiskar	<i>Thunnus spp.</i>		VHS
Fisk	Torsk	<i>Gadus morhua</i>	VHS	IHN
Fisk	Tunga	<i>Solea solea</i>		VHS
Fisk	Tvåbandsblecka	<i>Diplodus vulgaris</i>		VHS
Blötdjur	Valthornssnäcka	<i>Buccinum undatum</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV
Fisk	Vanlig karp, koikarp och spegelkarp	<i>Cyprinus carpio</i>	KHV, SVC	EHN, VHS, IHN
Blötdjur	Vanliga ostron – dubblett till Europeiskt ostron	<i>Ostrea edulis</i>	Mikrocytos mackini, Bonamia Exitosa, Bonamia ostreae, Martelia refringens	yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV
Blötdjur	Venusmussla	<i>Venus verrucosa</i>		Marteilia refringens, Taura- syndromvirus, yellowheadvirus, WSSV, Bonamia ostreae
Blötdjur	Vingsnäckor av släktet Strombus spp.	<i>Strombus spp.</i>		Taura- syndromvirus, WSSV, yellowheadvirus
Fisk	Vit grouper	<i>Epinephelus aeneus</i>		VHS
Fisk	Vit havsaborre/strimmig havsaborre	<i>Morone chrysops x Morone saxatilis</i>		VHS
Fisk	Vitblecka	<i>Diplodus sargus</i>		VHS
Blötdjur	Åttaarmad bläckfisk	<i>Octopus vulgaris</i>		yellowheadvirus, Taura-syndromvirus, WSSV
Blötdjur	Ätlig hjärtmussla	<i>Cerastoderma edule</i>		Taura- syndromvirus, WSSV, Bonamia ostreae, Marteilia refringens, Yellowheadvirus
Fisk	Öring	<i>Salmo trutta</i>	VHS, ILA, IPN, GS, SAV, BKD, IHN	
Blötdjur	Övrig blötdjursarter som hålls för prydnad	Övrig blötdjursarter som hålls för prydnad		
Fisk	Övriga fiskarter som hålls för prydnad	Övriga fiskarter som hålls för prydnad		
Kräftdjur	Övriga kräftdjursarter som hålls för prydnad	Övriga kräftdjursarter som hålls för prydnad		
Kräftdjur	Kräftdjur av ordningen Decapoda	Order Decapoda	WSSV	
		<i>Ambloplites rupestris</i>	VHS	
		<i>Centrolabrus exoletus</i>	VHS	
		<i>Clupea pallasii pallasii</i>	VHS	
		<i>Fundulus heteroclitus</i>	VHS	
		<i>Pimephales promelas,</i>	VHS	
		<i>Pomatoschistus minutus,</i>	VHS	
		<i>Pomoxis nigromaculatus,</i>	VHS	
		<i>Alosa immaculata,</i>	VHS	
		<i>Ameiurus nebulosus,</i>	VHS	

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
		<i>Ammodytes hexapterus,</i>	VHS	
		<i>Aplodinotus grunniens,</i>	VHS	
		<i>Bidyanus bidyanus</i>	EHN	
		<i>Clupea harengus,</i>	VHS	
		<i>Coregonus artedii,</i>	VHS	
		<i>Coregonus clupeaformis,</i>	VHS	
		<i>Coregonus lavaretus</i>	VHS	
		<i>Crassostrea ariakensis,</i>	bonamia exitosa, bonamia ostreae	
		<i>Crassostrea virginica,</i>	bonamia exitosa	
		<i>Ctenolabrus rupestris,</i>	VHS	
		<i>Cyclopterus lumpus</i>	VHS	
		<i>Cymatogaster aggregata,</i>	VHS	
		<i>Cyprinus carpio-hybrider, t. ex. Cyprinus carpio x Carassius auratus, Cyprinus carpio x Carassius carassius</i>	KHV	
zebrafisk		<i>Danio rerio</i>	VHS	
		<i>Dorosoma cepedianum,</i>	VHS	
		<i>Engraulis encrasicolus,</i>	VHS	
		<i>Esox masquinongy,</i>	VHS	
		<i>Gaidropsarus vulgaris,</i>	VHS	
		<i>Galaxias olidus,</i>	EHN	
		<i>Gambusia affinis</i>	EHN	
		<i>Gambusia holbrooki</i>	EHN	
		<i>Gasterosteus aculeatus</i>	VHS	
		<i>Labrus bergylta,</i>	VHS	
		<i>Labrus mixtus</i>	VHS	
		<i>Lampetra fluviatilis,</i>	VHS	
		<i>Lepomis gibbosus,</i>	VHS	
		<i>Lepomis macrochirus,</i>	VHS	
		<i>Limanda limanda,</i>	VHS	
		<i>Macquaria australasica</i>	EHN	
		<i>Melanotaenia fluviatilis</i>	EHN	
		<i>Merlangius merlangus,</i>	VHS	
		<i>Metapenaeus affinis</i>	Yellowheadvirus	
		<i>Metapenaeus ensis</i>	Taura- syndromvirus	
		<i>Micromesistius poutassou,</i>	VHS	
		<i>Micropterus dolomieu,</i>	VHS	

Djur-kategori	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Mottaglig art för:	Smittbärande art för:
		<i>Micropterus salmoides</i> ,	VHS	
		<i>Morone americana</i> ,	VHS	
		<i>Morone chrysops</i> ,	VHS	
		<i>Morone saxatilis</i> ,	VHS	
		<i>Mullus barbatus</i> ,	VHS	
		<i>Neogobius melanostomus</i> ,	VHS	
		<i>Notropis atherinoides</i> ,	VHS	
		<i>Notropis hudsonius</i> ,	VHS	
		<i>Onchorhynchus clarkii</i>	IHN	
		<i>Oncorhynchus mykiss</i> X <i>Oncorhynchus kisutch</i> hybrids,	VHS	
		<i>Ostrea equestris</i>	bonamia exitosa	
		<i>Ostrea lurida</i>	bonamia exitosa	
		<i>Palaemonetes pugio</i>	yellowheadvirus	
		<i>Perca flavescens</i> ,	VHS	
		<i>Pimephales notatus</i> ,	VHS	
		<i>Platichthys flesus</i> ,	VHS	
		<i>Pleuronectes platessa</i> ,	VHS	
		<i>Raja clavata</i>	VHS	
		<i>Sander vitreus</i> ,	VHS	
		<i>Sardina pilchardus</i> ,	VHS	
		<i>Sardinops sagax</i> ,	VHS	
		<i>Scomber japonicus</i>	VHS	
		<i>Symphodus melops</i> ,	VHS	
		<i>Thaleichthys pacificus</i> ,	VHS	
		<i>Trachurus mediterraneus</i> ,	VHS	
		<i>Trisopterus esmarkii</i>	VHS	
		<i>Uranoscopus scaber</i>	VHS	

* ej förtecknad av EU, men bedöms som mottaglig art av SVA.